

**Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка**

**Факультет іноземних мов
Кафедра англійської філології та методики навчання англійської
мови**

Кваліфікаційна робота

**ФОРМУВАННЯ ІНТЕГРОВАНИХ ВМІНЬ ЧИТАННЯ І ПИСЬМА
АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ УЧНІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ**

**Спеціальність: 014 Середня освіта
Предметна спеціальність 014.021 (Мова та зарубіжна література
(англійська))**

**Освітня програма «Середня освіта (Англійська мова,
німецька/французька мови та літератури, зарубіжна література)»**

**Здобувача другого (магістерського)
рівня вищої освіти
групи мСОАМ-23
Мищишин Ольги Володимирівни**

**НАУКОВИЙ КЕРІВНИК:
кандидат педагогічних наук, доцент
Дацків Ольга Павлівна**

**РЕЦЕНЗЕНТ:
кандидат педагогічних наук, доцент
Обіход Інна Василівна**

Тернопіль – 2025

ЗМІСТ

ЗМІСТ	2
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ СКОРОЧЕНЬ	3
ВСТУП	4
РОЗДІЛ І. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ВМІНЬ ЧИТАННЯ І ПИСЬМА АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ У СТАРШІЙ ШКОЛІ	8
1.1. Концепція, особливості та перспективи профільної середньої освіти	8
1.2. Роль читання і письма у навчанні англійської мови старшокласників.....	13
1.3. Психолого-педагогічні особливості учнів 9-11 класів	20
Висновки до 1 розділу	23
РОЗДІЛ ІІ. МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ВМІНЬ ЧИТАННЯ І ПИСЬМА АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ СТАРШОКЛАСНИКІВ	25
2.1. Читання як основа письма	25
2.2. Завдання для розвитку інтегрованих умінь читання і письма учнів 10 класу.....	28
2.3. Інтернет-платформи для пошуку та створення інтегрованих завдань	35
Висновки до 2 розділу	46
РОЗДІЛ ІІІ. ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ПЕРЕВІРКА ЕФЕКТИВНОСТІ МЕТОДИКИ ФОРМУВАННЯ ВМІНЬ ЧИТАННЯ І ПИСЬМА УЧНІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ	48
3.1. Організація та проведення експериментального дослідження	48
3.2. Аналіз та інтерпретація результатів	51
Висновки до 3 розділу	60
ВИСНОВКИ	62
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	65
ДОДАТКИ	74

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ СКОРОЧЕНЬ

АМ – англійська мова

ЕГ – експериментальна група

ЗНО – зовнішнє незалежне оцінювання

ІКТ – інформаційно-комунікаційні технології

ІМ – іноземна мова

КГ – контрольна група

МД – мовленнєва діяльність

НУШ – нова українська школа

ІІ – штучний інтелект

ВСТУП

Реформа Нової української школи (НУШ) і впровадження профільної середньої освіти у старшій школі (10-12 класи) є основними змінами, які відбуваються в сучасному освітньому просторі України. Метою цієї реформи є підготовка випускників до свідомого вибору життєвого шляху, постійного навчання та конкурентоспроможності на світовому ринку праці. Немоżliво досягти цих цілей без розвитку навички спілкування іншими мовами. Володіння англійською мовою як мовою для академічної діяльності та міжнародного спілкування є особливо важливим.

Інтегровані вміння читання та письма є важливою частиною комунікативної компетентності, оскільки вони є основою для отримання, аналізу та створення інформації в академічних і професійних контекстах. Аналіз наукових джерел показує, що читання є інтерактивним процесом, який розвиває критичне мислення та збагачує лексичний запас. Письмо, як найскладніше продуктивне вміння, є важливим для академічної успішності та кар'єрних перспектив. З огляду на психолого-педагогічні особливості учнів старшої школи (період ранньої юності, навчання як провідна діяльність, прагнення до самостійності), формування цих умінь має відбуватися за допомогою методів, які стимулюють критичне мислення, самостійність та мотивацію.

На тлі цих вимог сучасна методика навчання іноземних мов підкреслює необхідність інтегрованого підходу до навчання читання і письма за принципом «Reading into writing», а також залучення цифрових технологій та інтерактивних платформ (*Liveworksheets, Padlet, LearningApps*) для підвищення ефективності та індивідуалізації навчального процесу.

Незважаючи на значну увагу до проблеми мовленнєвої діяльності у працях таких вітчизняних і зарубіжних науковців-методистів, як О. Ляшенко, О. Топузов, Т. Полонська, А. Лаличич, В. Дубравак, О. Кондра, О. Шкурко, Л. Філіппова та інші, методика формування інтегрованих умінь читання і письма англійською мовою в учнів старшої школи з акцентом на використання сучасних

онлайн-платформ і автентичних завдань потребує подальшого обґрунтування та експериментальної перевірки.

Дослідження має важливе значення, оскільки існує соціальна потреба у створенні висококваліфікованих випускників старшої школи, які здатні ефективно використовувати англійську мову для академічного та професійного розвитку. Крім того, необхідно розробити інтегровану програму навчання читання та письма з використанням інноваційних цифрових інструментів.

Мета дослідження полягає в тому, щоб теоретично обґрунтувати, створити та експериментально перевірити методику розвитку інтегрованих умінь читання та письма англійською мовою учнів старшої школи.

Реалізація поставленої мети передбачає розв'язання таких **завдань**:

1. проаналізувати теоретичні основи та концепцію профільної середньої освіти в Україні в контексті НУШ;
2. визначити роль, сутність та особливості формування вмінь читання та письма англійською мовою учнів старшої школи та обґрунтувати методичні засади інтеграції читання та письма як основи для розвитку комунікативної компетентності;
3. розробити та систематизувати комплекси завдань для розвитку інтегрованих умінь читання і письма в учнів 10-го класу на основі інтернет-платформ;
4. експериментально перевірити ефективність розробленої методики формування інтегрованих умінь читання і письма в умовах старшої школи.

Об'єктом дослідження є процес формування іншомовної комунікативної компетентності учнів старшої школи на уроках англійської мови.

Предметом дослідження є методика формування інтегрованих умінь читання і письма англійською мовою учнів старшої школи із застосуванням інтернет-платформ.

Методи дослідження: критичний аналіз, синтез, узагальнення та систематизація наукової, психолого-педагогічної та методичної літератури для

обґрунтування теоретичних засад дослідження; педагогічне спостереження, анкетування вчителів та учнів, педагогічний експеримент.

Наукова новизна дослідження полягає в тому, що у ньому набула подальшого розвитку методика формування інтегрованих умінь читання і письма англійською мовою в учнів старшої школи на засадах принципу «Reading into writing», удосконалено прийоми використання сучасних цифрових платформ для інтеграції цих умінь.

Теоретичне значення дослідження становить розроблена методика формування інтегрованих умінь читання і письма англійською мовою в учнів старшої школи.

Практичне значення роботи полягає у можливості застосування розробленого комплексу вправ і завдань та рекомендацій щодо використання інтернет-платформ для ефективного формування інтегрованих умінь читання і письма в освітньому процесі старшої школи.

Публікації. Частина теоретичних напрацювань нашого дослідження представлена у статті «Formation of reading and writing skills in high school English lessons» Магістерського наукового вісника Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка та тезах доповіді «Інтегроване навчання учнів старших класів читання і письма англійською мовою» на IV Всеукраїнській студентській науково-практичній конференції «Мова, освіта, наука сучасності: виклики міжкультурної комунікації» 22-23 листопада 2024 р., м.Тернопіль.

Структура дослідження визначена його метою та завданнями. Магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів із висновками, списку використаних джерел та додатків.

У **вступі** обґрунтовано актуальність теми, визначено мету, завдання, об'єкт та предмет дослідження, вказано методи, визначено наукову новизну та практичне значення магістерської роботи.

У **першому розділі** розкрито теоретичні основи дослідження: проаналізовано концепцію профільної середньої освіти та психолого-педагогічні

особливості старшокласників, а також роль читання і письма у навчанні англійської мови.

У **другому розділі** обґрунтовано методику інтегрованого навчання читання і письма, розроблено комплекс завдань для учнів 10-го класу та проаналізовано ефективність використання інтернет-платформ.

У **третьому розділі** описано організацію, проведення та результати експериментальної перевірки ефективності розробленої методики.

У **висновках** узагальнено результати дослідження та сформульовано основні теоретичні і практичні підсумки.

Список використаних джерел містить 69 найменувань: 54 джерела українською мовою і 15 джерел іноземними мовами. Робота містить 15 рисунків і 7 таблиць.

Додатки включають зразки анкет для вчителів стосовно досвіду застосування інтегрованих завдань читання та письма та використання цифрових платформ у старшій школі, рівня вмотивованості старших школярів до вивчення іноземної мови, завдання для передекспериментального та післяекспериментального зрізів знань, роздатковий матеріал із завданнями для учнів та посилання на завдання, створені на онлайн-платформах та у вебзастосунках.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ВМІНЬ ЧИТАННЯ І ПИСЬМА АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ У СТАРШІЙ ШКОЛІ

1.1. Концепція, особливості та перспективи профільної середньої освіти

В останні роки система освіти в Україні активно змінюється. Нова українська школа (НУШ) – одна з найважливіших реформ у сфері освіти, ініційована Міністерством освіти і науки України. Її головна мета – створити сучасну школу, де навчання приносить задоволення, а здобуті знання стають інструментом для життя. НУШ – простір, у якому учні не лише отримують знання, а й навчаються критично мислити, висловлювати власну думку, відповідально ставитися до своїх рішень і бути активними громадянами. Тут панує атмосфера поваги, відкритості й довіри як до учнів, так і до батьків, які є повноправними учасниками освітнього процесу [38].

Реформа НУШ розрахована на роки, і одним з нововведень щодо старшої школи є профільна освіта. Згідно з законом України «Про повну загальну середню освіту» профільна середня освіта – третій, завершальний рівень повної загальної середньої освіти, що здобувається протягом трьох років та поділяється на 2 цикли:

1. Профільно-адаптаційний (10 рік навчання), впродовж якого учні звикають до нового середовища і, якщо щось не сподобається, зможуть змінити вибір.
2. Профільний (11-12 роки навчання) [42].

Як вказано у Державному стандарті профільної середньої освіти, під терміном «профіль навчання» слід розуміти спосіб організації освітнього процесу, що передбачає поглиблене, професійно орієнтоване вивчення групи споріднених навчальних предметів (інтегрованих курсів) однієї або кількох освітніх галузей, визначених Державним стандартом.

Метою профільної середньої освіти є всебічний розвиток особистості учнів через формування української національної та громадянської ідентичності, опанування ключових компетентностей для самостійного, відповідального й

активного життя в суспільстві, розвиток патріотизму, поваги до прав людини, державної мови, символів та національних цінностей. Освіта сприяє свідомому вибору життєвого шляху, безперервному навчанню, трудовій діяльності, дотриманню гендерної рівності, формуванню самоповаги, поваги до інших та відповідального ставлення до довкілля на основі наукового світогляду і принципів сталого розвитку.

Профільна середня освіта передбачає два напрями:

1. Академічне спрямування - поглиблене вивчення окремих предметів для підготовки до подальшого навчання у закладах вищої освіти, з урахуванням здібностей і потреб учнів.
2. Професійне спрямування – навчання з орієнтацією на ринок праці, що поєднує загальноосвітній зміст із професійно орієнтованими елементами, також враховуючи інтереси та можливості здобувачів освіти [41].

Згідно реформи старшої школи, у найближчому майбутньому, а саме з 1 вересня 2027 року, учні зможуть обирати профілі навчання та предмети або курси залежно від зацікавлень і майбутньої професії. Після завершення 9 класу учні матимуть можливість обрати один із двох шляхів:

- продовжити навчання в академічному ліцеї, обрати навчальний профіль і готуватися до вступу в заклад вищої освіти;
- вступити до професійного чи фахового коледжу, здобуваючи одночасно загальну середню освіту та професію, щоб раніше розпочати трудову діяльність.

В академічному ліцеї учні визначатимуться не лише з профілем навчання, а й матимуть змогу самостійно обирати предмети як у межах профілю, так і поза ним - відповідно до власних інтересів [45].

Як зазначає О. Ляшенко, зміст профільної середньої освіти пропонується структурувати за чотирма узагальненими освітніми галузями, кожна з яких включає як обов'язкові, так і вибіркові навчальні компоненти:

1. Мовно-літературна галузь, яка складається з мовного блоку (українська, англійська, інші іноземні мови, мови національних меншин та корінних народів України) та літературного блоку (українська та зарубіжна літератури, інтегрований курс літератур).
2. STEM-галузь, яка включає математику (алгебра, геометрія, комбінаторика, статистика, курс прикладної математики), природничі науки (біологія, фізика, хімія, астрономія, інтегрований курс природничих дисциплін) та інформаційно-технологічні предмети (інформатика, ІКТ у побуті, робототехніка, технології і дизайн, агротехнології, виробничі та побутові технології).
3. Соціо-гуманітарна галузь, в якій вивчається історія (історія України, всесвітня історія, інтегрований курс), соціальні науки (громадянська освіта, економіка, географія, інтегрований курс суспільствознавства) та гуманітарна підготовка (українська культура, культурологія, курс мистецтва, творче самовираження).
4. Галузь фізичного розвитку і безпеки (фізична культура і спорт, захист України, основи медичної допомоги, безпека життєдіяльності, здоровий спосіб життя).

До інваріантного ядра входять шість обов'язкових предметів: українська мова, англійська мова, математика, історія України, захист України та фізична культура і спорт. Перші чотири оцінюються через ЗНО (у сучасних умовах – НМТ), решта – за результатами нормативів.

Додатково учні обирають щонайменше по одному предмету з кожного блоку вибірових компонентів. Освітні компоненти можуть викладатися як окремі предмети на базовому чи поглибленому рівні, або як інтегровані курси, що охоплюють кілька дисциплін. Модельні програми для цих курсів розробляються та затверджуються Міністерством освіти і науки України [44, с.12-13].

О. Топузов, В. Сидоренко та С. Алексєєва виокремлюють такі переваги профільної середньої освіти професійного спрямування:

1. Учні отримують практичні навички для успішного працевлаштування, раннє визначення кар'єрних цілей, спрощений доступ до стажування та першої роботи, а також підготовку до подальшого навчання.
2. У закладах освіти підвищується якість навчання та модернізуються програми, розширюються можливості для викладачів та покращуються матеріально-технічної бази. Це також посилює їхню конкурентоспроможність і здатність задовольняти потреби регіонального ринку.
3. Ринок праці отримує кваліфікованих спеціалістів із базовими навичками, скорочення періоду адаптації молодих фахівців, зменшення дефіциту кадрів та підвищення продуктивності праці. Це сприяє зміцненню економіки та розвитку регіонів [48, с. 5 - 14].

М. Кириченко та І. Отамась, досліджуючи реалії та перспективи профільної середньої освіти в Україні, висвітлюють результати міжнародного дослідження якості освіти PISA. Вони зазначають, що сучасна освіта стоїть перед викликом: як розвивати у дітей «м'які» навички, які є ключовими факторами, що покращують академічні досягнення.

Згідно дослідження, ті, хто розвиває допитливість і комунікабельність, легше опановують математику, а креативні учні краще справляються з письмом та мистецтвом. Особливо важливою навичкою є «мислення зростання» – віра людини у власну відповідальність за успіх і можливість постійного навчання. У країнах з високими показниками цього мислення, наприклад, Естонія, учні демонструють виняткові академічні результати. Діти з таким мисленням не бояться складних завдань і помилок, що робить їх ефективнішими. Примітно, що «мислення зростання» - це не вроджена риса, а навичка, яку можна легко розвинути у школярів і 10-12 років достатньо для цього [44, с. 25 - 26].

Для успішного реформування профільної середньої освіти професійного спрямування необхідно:

- створювати практико-орієнтовані навчальні програми, які готують учнів до реальних професійних ситуацій;

- запроваджувати інтерактивні методи оцінювання та навчання для залучення учнів;
- надавати психологічну підтримку молоді для розвитку стресостійкості та впевненості;
- майбутні роботодавці повинні сприяти навчанню на сучасному обладнанні, розширювати державно-приватне партнерство та забезпечувати професійно орієнтований зміст освіти для кращої підготовки майбутніх фахівців [48, с. 5 - 14].

Соціологічне дослідження, яке включало понад 80 000 респондентів, показало, що батьки та учні в основному підтримують реформу старшої школи в Україні. Основні результати:

1. Висока підтримка вибору предметів (91% старшокласників і 83% студентів професійної та фахової передвищої освіти хотіли б обирати певні предмети для вивчення).
2. Загалом реформа була підтримана 85% старшокласників і 85% батьків учнів 10-11 класів. 78% батьків учнів 5–6 класів також схвально ставляться до неї.
3. Бажання бути більш індивідуальними (підлітки стверджують, що їм бракує можливостей обирати речі, які відповідають їхнім інтересам. Наприклад, учень Андрій підкреслив, що хоче зосередитися на предметах, які йому цікаві та потрібні в майбутньому. Він також сказав, що хоче отримати допомогу у виборі професії та більше практикуватися на уроках).
4. Міністр освіти О. Лісовий підкреслив, що реформа змінює ціннісний підхід до освіти, надаючи дев'ятикласникам можливість самостійно обирати свою освітню траєкторію відповідно до їхніх уподобань.

Отже, реформа старшої школи, яка передбачає більш індивідуальний підхід і більшу свободу вибору предметів, відповідає потребам і вимогам учнів і їхніх батьків, є актуальною та бажаною [46].

Таким чином, у цьому розділі ми розглянули ідею профільної середньої освіти, її характеристики та можливості в контексті реформи Нової української

школи (НУШ). Ми виявили, що це важливий етап, який включає два основні напрямки навчання: академічне та професійне. Згідно з дослідженнями PISA, гнучкість вибору предметів, структура освітніх галузей і розвиток «м'яких» навичок, таких як «мислення зростання», є ключовими для академічного та життєвого успіху.

Крім того, ми розглянули переваги профільної освіти для учнів, навчальних закладів і ринку праці, зосереджуючись на тому, що вона може допомогти ранньому професійному самовизначенню учнів, покращити освіту та підготувати кваліфікованих фахівців. Соціологічні дослідження показують, що батьки та учні підтримують зміни, тому що вони хочуть більшої індивідуалізації та свободи вибору.

Як висновок, для успішної реалізації цієї амбітної реформи, яка є стратегічно важливою для майбутнього України, необхідно створювати навчальні програми, орієнтовані на практику, використовувати інтерактивні методи навчання та оцінювання, надавати учням психологічну допомогу та активно залучати роботодавців до навчання, забезпечуючи сучасне обладнання та зміст, орієнтований на професії.

1.2. Роль читання і письма у навчанні англійської мови старшокласників.

Іноземна мова, а особливо англійська, посідає важливе місце у сучасній системі освіти. На думку Т. Полонської завдяки соціальним, пізнавальним і розвивальним функціям іноземна мова є надзвичайно важливою в освітній системі. Вона не тільки дозволяє людям з різних культур спілкуватися, але й допомагає їм краще зрозуміти і пізнати навколишній світ. Володіння іноземною мовою сприяє соціалізації людини, розвитку її інтелекту, емоцій і моральності. Зростаюча інтернаціоналізація в багатьох сферах суспільства підкреслює, наскільки важливо володіти іноземними мовами [40, с. 5-12].

У навчальних програмах з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов

вказано, що у старшій школі іноземні мови вивчаються на двох рівнях: базовому загальноосвітньому та поглибленому профільному. Ці рівні відповідають навчальним планам і спеціалізованим програмам. На базовому рівні учні отримують досвід спілкування різними мовами, що допомагає їм розвинути навички спілкування як незалежні користувачі. Натомість профільне навчання має на меті навчити студентів спілкуватися іноземними мовами у межах тем і сфер, визначених для кожного профілю. Це поглиблене, професійно зорієнтоване оволодіння мовою відбувається відповідно до цілей і змісту курсів, які вибирають учні. У профільній школі навчання іноземної мови ґрунтується на досвіді, отриманому учнями в початковій та основній школі, з урахуванням їхніх вікових особливостей і комунікативних потреб.

Зміст вивчення іноземної мови поєднує предметні знання, практичні навички та ціннісне ставлення, інтегруючи мову з культурою її носіїв. Це готує учнів до міжкультурної комунікації в типових ситуаціях. До кінця 11 класу учні загальноосвітніх шкіл, що вивчають першу іноземну мову, мають досягти рівня B1, спеціалізованих – B2, а ті, хто вивчає другу іноземну мову повинні володіти нею на рівні A2+. Ці рівні, що узгоджуються з Загальноєвропейськими Рекомендаціями з мовної освіти, відображають успішність у всіх видах мовленнєвої діяльності [35, с. 4].

Англійська мова - мова міжнародного спілкування, і вона є одним з ключових предметів шкільної освіти. Письмо та читання, які розвивають основні мовні навички, відіграють важливу роль у навчанні англійської мови.

У більшості випадків читання розглядається як інтерактивний процес між читачем і текстом. Фактично читач може змінювати взаємодію з текстом, щоб зрозуміти його значення. Іншими словами, це здатність розпізнавати слова, декодувати фонему та розуміти текст. Значення створюються через продуктивну взаємодію, яка включає фонові знання читача, інформацію в тексті та контекст читання. Іншими словами, це процес створення сенсу через постійну взаємодію між знаннями читача, текстовою інформацією, автором і контекстом читання. Він передбачає поєднання різних навичок, щоб мати хороше розуміння тексту.

Фактично читачі досягають цілей, використовуючи стратегії читання, вибираючи інформацію з тексту та використовуючи свої фонові знання.

А. Лаличич та В. Дубравак зазначають, що під час навчання нової мови читання є важливою частиною навчального процесу. Воно також служить основним інструментом для отримання інформації, знань і розваг через письмове слово. Це вміння розвивається з раннього шкільного віку і залишається з учнями протягом усього життя. Вважається найстійкішим та найтривалішим умінням у вивченні другої мови.

На думку авторів, зосередження часу на читанні, а не на викладанні чи вивченні словникового запасу, є менш продуктивним і корисним для учнів. На відміну від механічного запам'ятовування, читання підвищує мотивацію учнів і сприяє глибшому засвоєнню матеріалу.

Для успішного навчання та досягнення академічних успіхів необхідне ефективне читання. Крім того, воно сприяє розвитку інших умінь і навичок, таких як уміння письма, лексичні і граматичні навички. У сучасному світі вміння добре читати є життєво важливою потребою, а не розкішшю. Оскільки доступ до великої кількості друкованої інформації в академічному середовищі переважно відбувається через читання, читання можна вважати основою всієї формальної освіти [61, с. 23 - 36].

Також, за словами О. Кондри, читання є важливим умінням для навчання та повсякденного життя, особливо для навчання англійської мови. Це важливий інструмент для отримання інформації та знань. Вивчення мови починається зі слухання та говоріння, а потім письма та читання.

Читання значно збагачує словниковий запас учнів, оскільки вони зустрічають нові слова та вирази в різних контекстах, що допомагає їм запам'ятовувати їх. Воно також покращує письмо та граматичний аспект. Учні покращують свої розмовні здібності, коли читають і обговорюють прочитане. Чим більше вони читають, тим багатшим стає їх словниковий запас і автоматизованішими граматичні навички. Для того, щоб повністю використовувати ці переваги, потрібно розвивати розуміння прочитаного.

Читання - це життєво важлива розумова діяльність. Мозок не просто декодує текст; він також осмислює його. Під час навчання читанню учні отримують можливість розвивати розумову діяльність, вирішувати проблеми, розуміти факти, інтерпретувати основну думку тексту та висловлювати власні думки. Читання часто допомагає людям стати більш самосвідомими, допомагаючи їм краще зрозуміти себе та сформулювати свої власні думки.

Розвиток здатності розуміти прочитане є дуже важливим і складним завданням. Вчителі повинні добре розуміти, як відбувається навчання читанню, і допомагати учням подолати труднощі. Їм потрібно визначити, наскільки ефективними є використовувані методи та скільки вони допомагають учням розвивати вміння читання [60].

За Г. Германто чотири основні мовленнєві вміння аудіювання, говоріння, читання та письма необхідні для вивчення другої мови, як і для повсякденного спілкування рідною мовою. Щоб успішно виконувати інтелектуальні та соціальні завдання в сучасному світі, де всі можуть отримати доступ до інформації, особливо важливо мати добре розвинути вміння читання, говоріння та письма.

Письмо вважається найскладнішим з мовленнєвих умінь. Письмо зазвичай формується в умовах формальної освіти і є керованим процесом, на відміну від говоріння, що є природною потребою людини. Освоєння письма передбачає більше, ніж просто запам'ятовування орфографічних правил і нових когнітивних та соціальних зв'язків. Письмо має велике значення в багатьох аспектах життя. Воно є важливою частиною справжнього навчання та потужним засобом для покращення навчання. Люди не просто сприймають інформацію, а також аналізують і синтезують її, що допомагає їм краще її зрозуміти. Люди, які вміють писати, можуть виконувати соціальні ролі, які зазвичай не можуть виконувати люди, які не володіють цим умінням. Вміння писати другою чи іноземною мовою значно підвищує цінність людини та відкриває більші професійні та комерційні перспективи на сучасному глобальному та конкурентному ринку праці.

Щоб оволодіти вмінням письма необхідно розвинути щонайменше три ключові компетентності, які набуваються поступово:

1. Мовні компетентності, які включають знання граматики, лексики та синтаксису. Для початківців це найважливіший аспект.
2. Письмова компетентність, що стосується знання різних типів текстів, їх структури та відповідних стилів.
3. Культурна компетентність, яка охоплює розуміння культурних нюансів, що впливають на зміст і форму письма. Ця компетентність стає більш актуальною на просунутих рівнях навчання.

Таким чином, у міру того як учень стає більш досвідченим, він повинен опановувати все складніші вміння письма [56].

Визначення письма, за О. Шкурко, виходить за межі навчального процесу. Оскільки письмо сприяє навчанню, воно є інструментом для підвищення академічних досягнень в освіті. Письмо від руки все ще цінується, незважаючи на стрімкий розвиток цифрових технологій. Воно покращує когнітивні функції, покращує концентрацію уваги, сприяє розвитку міжнейронних зв'язків у мозку та активно стимулює дрібну моторику, що підтверджується психологічними дослідженнями [53].

Письмо служить зв'язком між різними видами мовленнєвої діяльності під час навчання мов. Розбіжності в написанні літер, звуковому складі та орфографічних правилах можуть зробити навчання на початку складним. Тим не менш, труднощі можна подолати лише шляхом закріплення навичок.

Тому, письмо сприяє розвитку усного мовлення, читання та аудіювання, одночасно зберігаючи думки. Воно є важливим інструментом для контролю та закріплення знань, а його складна роль у формуванні механізму породження та сприйняття мови робить його важливою частиною освітнього процесу [53, с. 346 - 349].

Л. Філіппов зазначає, що раніше письмо вважалося лише допоміжним інструментом для навчання іноземних мов, який допомагав засвоювати матеріал і контролювати знання. Тим не менш, сьогодні його значення значно змінилося:

письмо тепер є основною метою навчання мови на всіх етапах. Власне письмо, яке передбачає навчання графіки та орфографії, і писемне мовлення, яке передбачає створення комунікативних повідомлень, є двома основними компонентами сучасної методики навчання письма. На початку акцент робиться на техніці письма та правильному поєднанні звуків і букв, що закладає основу для читання та усного мовлення. На середньому етапі вдосконалюється орфографія та розвивається писемне мовлення. На старшому етапі письмо підтримує усне мовлення та використовується для самостійної роботи, наприклад, для написання анотацій. Письмо та говоріння тісно пов'язані психофізіологічно, оскільки обидва процеси включають програмування думок у внутрішньому мовленні. Завдяки повільнішому темпу письмо дозволяє краще зосередитися на формулюванні думок, що сприяє засвоєнню нових мовних форм і їх подальшому впевненому використанню в усному мовленні. Основні переваги письмової фіксації матеріалу полягають у наступному: вона збільшує асоціації для запам'ятовування, покращує навички використання лексики та граматики, сприяє повторенню та служить основою для усних вправ. Письмо значно покращує обсяг і міцність засвоєного матеріалу, оскільки більшість людей краще сприймають інформацію візуально, ніж слухово. Розглядаючи усну та письмову мову як форми спілкування, які взаємодоповнюються, лінгвісти підкреслюють те, що вони є подібними. Писемне мовлення вимагає ретельнішого обдумування, чіткості, логічності та обґрунтованості. Це допомагає учням переносити ці якості на усне мовлення, роблячи його більш досконалим і впевненим.

Отже, письмо є корисною діяльністю, яку слід постійно використовувати під час навчання іноземної мови. Воно є невід'ємним засобом контролю та важливим інструментом для розвитку всіх видів мовленнєвої діяльності, особливо з точки зору творчої та інтерактивної роботи [49, с. 89 - 91].

Ще один важливий момент, який варто згадати, – інтегроване навчання читання та письма. За О. Писарчук та М. Ямшинською у минулому викладання мовленнєвих умінь – читання, письма, аудіювання та говоріння – відбувалося окремо, без інтеграції. Це призвело до обмеження ефективності навчання та

розвитку комунікативних здібностей студентів. З 1970-х років більшість дослідників визнали, що вміння не можна вивчати окремо, оскільки вони взаємопов'язані та служать мостом, що з'єднує людину з суспільством. Інтегрований підхід набув значної популярності, і багато лінгвістів активно працюють над створенням нових методів навчання, які поєднують ці вміння. Хоча говоріння є універсальною здатністю, письмо більш спеціалізоване і розвивається в основному шляхом цілеспрямованого навчання, що є необхідним для сучасного суспільства. Всі соціальні та культурні аспекти залежать від здатності до навчання та формування навичок і вмінь. Комунікативна компетентність, яка є головною метою вивчення іноземної мови, дозволяє логічно структурувати думки та виражати їх як усно, так і письмово. Розвиток цих навичок і вмінь є життєво важливим для досягнення цієї мети. Хоча говоріння та аудіювання (рецептивні та продуктивні навички цих видів мовленнєвої діяльності відповідно) розвиваються досить швидко, читання та письмо вимагають постійного та наполегливого навчання [65, с. 77 – 83].

Модернізація української середньої освіти, включаючи профільну підготовку у старшій школі, вимагає від вчителів англійської мови впровадження інноваційних методів для ефективного формування навичок і вмінь читання та письма. Комплексне використання спільного навчання (наприклад, у групах) та інтерактивних методів із залученням автентичних матеріалів, релевантних інтересам учнів, є ключем до розвитку міцних комунікативних умінь, необхідних для майбутнього навчання та реального життя [34, с. 371 - 372].

У підсумку, у сучасному вивченні англійської мови читання та письмо стали ключовими вміннями, необхідними для досягнення високого рівня володіння мовою. Читання є інтерактивним процесом, що збагачує словниковий запас та покращує граматику, будучи основою для отримання знань. Письмо є важливим для розвитку когнітивних навичок, академічного успіху та кар'єрних можливостей, а письмо від руки додатково стимулює роботу мозку. Сучасна методика інтегрує ці навички, розуміючи їхній взаємозв'язок. Письмова фіксація матеріалу має психофізіологічні переваги, сприяючи запам'ятовуванню та

покращуючи усне мовлення. Отже, читання та письмо є фундаментальними для всебічного розвитку мовленнєвих навичок старшокласників.

1.3. Психолого-педагогічні особливості учнів 9-11 класів

Відповідно до вікової періодизації психічного розвитку людини, вік учнів 9-11 класів, який становить 15-17 років, є періодом ранньої юності, провідною діяльністю якого є навчально-професійна [13, с. 59 - 63]. Психофізіологічні зміни та активне самовизначення характеризують цей період життя. Це фаза переходу від підліткового віку до дорослості, яка має низку унікальних характеристик.

Старший шкільний вік - це період завершення фізичного дозрівання, активного психічного та соціального розвитку, підготовки до дорослого життя та вибору професії.

У цей момент формування особистого стилю мислення та підвищення самоконтролю є ознаками розумового розвитку. Старшокласники більш схильні до оцінки з боку інших людей, але вони також можуть демонструвати самовпевненість, бути більш тривожними, екстравертованими та емоційно стійкішими, ніж підлітки. Емоційні стани учнів, як позитивні, так і негативні, тривають довго і складні.

Дослідження показують, що зміни в пубертатному періоді та переорієнтація інтересів на емоційні взаємини пов'язані з затримкою пізнавальних здібностей у віці від дванадцяти до тринадцяти років. Це вказує на те, що навчання повинно бути збалансованим, щоб запобігти перевтоми, яка негативно впливає на психічне та фізичне здоров'я.

У ціннісних орієнтаціях старшокласників переважає професійна самореалізація та міжособистісні стосунки. Основним джерелом мотивації є особистість. Сучасні кризові явища в Україні та перенасиченість навчальних програм призводять до постійної перевтоми учнів. Це вимагає індивідуального підходу та врахування мотивації учнів, фізичного розвитку та психологічного стану.

Для підвищення ефективності навчання та збереження здоров'я учнів надзвичайно важливо провести глибоке вивчення їхніх когнітивних здібностей. Також важливо оптимізувати обсяг і зміст уроків, а також забезпечити правильний баланс фізичних і розумових навантажень [32, с. 42 - 47].

Багато дослідників підкреслюють, що нетерпимість, конфліктність, агресивність і максималізм можуть бути ознаками юнаків і дівчат цього віку. Ступінь прояву цих якостей може впливати на успіх навчання, взаємодію з учителями, батьками та однолітками, а також на те, наскільки легко адаптуватися до нових соціальних умов. Загострення міжособистісних стосунків часто виникає через зміни соціальних обставин, пов'язаних із розвитком особистості в ранній юності.

Перебудова відносин з дорослими є однією з найважливіших проблем цього періоду. Старшокласники хочуть бути самостійними та звільнитися від надмірного контролю батьків і вчителів. Цей намір проявляється в трьох областях:

1. поведінковій автономії (потребі вирішувати власні проблеми самостійно);
2. емоційній автономії (потребі в тому, щоб мати власні, незалежні переваги);
3. нормативній автономії (потребі у встановленні власних правил і принципів).

Юнаки часто скаржаться на слабкість волі, залежність від зовнішніх впливів і такі риси, як капризність, ненадійність і схильність до образ, незважаючи на збільшення рівня свідомого самоконтролю. Емоційні труднощі, які виникають протягом цього періоду, пов'язані з підвищеною емоційною чутливістю, яка є результатом труднощів з організацією та саморегуляцією організму. Водночас можливості психологічного захисту зростають разом з цією чутливістю [47, с. 110 - 116].

Характеризуючи учбово-професійну діяльність старшокласників ми беремо до уваги багато факторів. Це період, коли підлітки обирають професію та готуються до створення сім'ї. На цьому етапі формується нова соціальна обстановка розвитку особистості. Е. Еріксон стверджує, що в цей вік

відбувається психосоціальна ідентифікація, коли молоді люди прагнуть об'єднати всі свої знання про себе в єдине ціле, осмислюючи своє минуле та проектуючи майбутнє. Нездатність вирішити це питання може призвести до кризових явищ ідентичності, таких як «психосоціальний мораторій», коли людина пасивно очікує «знайти себе» та перестає бути цілеспрямованою.

Старшокласники переважно займаються навчально-професійною діяльністю. Коли навчання розглядається з точки зору того, наскільки воно корисне для майбутнього, його значущість змінюється. Це призводить до збільшення інтересу до навчання та перебудови мотиваційної сфери. У цій сфері найбільш поширеними мотивами є ті, що пов'язані з майбутньою трудовою діяльністю, продовженням освіти та здобуттям спеціальності. Пізнавальна мотивація може поширюватися на всі предмети, цикли або окремі дисципліни. Це часто пов'язано з інтересами та життєвими планами людини. Старшокласники високо цінують широкий спектр знань і досвіду, який виходить за рамки шкільної програми.

Мотивація до навчання може виявлятися як у загальному прагненні до успіху (бажання успішно закінчити школу або розширити свої знання) так і у вибіркового інтересі до певних предметів, пов'язаних зі спеціальністю або вступними іспитами до вишу. Таким чином, у старшому шкільному віці є тісний зв'язок між професійними інтересами та навчальними інтересами, і вибір професії визначає пріоритети навчання [4, с. 295 - 296].

Отже, рання юність (15-17 років) – це важливий період для старшокласників, коли вони завершують фізичне дозрівання та проходять інтенсивне психологічне та соціальне становлення, що передуює вибору професії та дорослого життя. Навчально-професійна діяльність стає провідною, і майбутнє тісно пов'язане з мотивацією до неї. У цей період розвивається індивідуальний стиль мислення та посилюється самоконтроль, але можуть проявлятися такі як максималізм, конфліктність і нетерпимість. Підлітки відчувають підвищену емоційну чутливість, коли вони прагнуть бути незалежними від дорослих.

У сучасному світі перенасиченість програм і труднощі вимагають індивідуального підходу, який враховує психологічний і фізичний розвиток учнів. Когнітивні особливості старшкласників повинні ретельно вивчатися, щоб навчання було ефективним, а також щоб уроки були оптимізовані для розумових і фізичних навантажень. Це допоможе забезпечити всебічний розвиток особи в сучасній освіті.

Висновки до 1 розділу

У першому розділі було здійснено комплексний аналіз теоретичних основ розвитку вмінь читання та письма англійською мовою у старшій школі. Було розглянуто ідею Нової української школи (НУШ), роль цих мовленнєвих умінь і психолого-педагогічні особливості старшокласників.

Було виявлено, що реформа НУШ має вирішальне значення для розвитку сучасної української освіти, оскільки вона має на меті навчити учнів критично мислити, брати на себе відповідальність і брати активну участь у житті суспільства. З 2027 року профільна середня освіта, яка передбачає академічне та професійне спрямування, дає учням 10-12 класів можливість обирати свою освітню траєкторію відповідно до своїх інтересів і майбутньої професії. Згідно з міжнародними дослідженнями PISA, це підкреслює, наскільки важливі «м'які» навички, особливо «мислення зростання», для успішної адаптації та академічних досягнень.

Визначено, що читання та письмо є фундаментальними комунікативними вміннями у вивченні англійської мови. Читання розглядається як інтерактивний процес створення сенсу, що збагачує словниковий запас, покращує граматику та розвиває критичне мислення, будучи основою для отримання знань та формальної освіти. Письмо, хоча й є однією з найскладніших умінь, відіграє вирішальну роль у когнітивному розвитку, академічному успіху та кар'єрних перспективах. Воно вимагає розвитку мовних, писемної та культурної компетентностей. Важливо, що письмо від руки зберігає свою цінність,

позитивно впливаючи на когнітивні функції мозку. Сучасна методика викладання мов підкреслює інтегрований підхід до навчання всіх видів мовленнєвої діяльності, визнаючи їхній взаємозв'язок.

Було досліджено, що навчально-професійна діяльність стає важливою в ранній юності (від 15 до 17 років), оскільки це період інтенсивного психологічного та соціального дозрівання. У цьому віці відбувається самовизначення та формування особистості. Ці процеси можуть супроводжуватися певними емоційними проблемами, такими як конфліктність і нетерпимість. Мотивація до навчання тісно пов'язана з майбутньою професією, хоча дослідження вказують на тимчасові затримки пізнавальних здібностей, спричинених змінами в пубертатному періоді та перевантаженням навчання. Це підкреслює, що для збереження психічного та фізичного здоров'я учнів потрібні індивідуальні методи та збалансоване навантаження.

Загалом, реформа професійної середньої освіти в Україні робить акцент на індивідуалізації та свідомому виборі освітнього шляху, відповідаючи сучасним викликам і потребам учнів. Особливо важливо розвивати навички грамотного читання та письма англійською мовою в цій ситуації, оскільки ці навички є життєво важливими для академічної успішності, професійного зростання та гармонійного розвитку особистості старшокласників, враховуючи їхні вікові психофізіологічні особливості.

РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ВМІНЬ ЧИТАННЯ І ПИСЬМА АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ СТАРШОКЛАСНИКІВ

2.1. Читання як основа письма

Розвиток продуктивних видів мовленнєвої діяльності, особливо письма, є важливою частиною розвитку іншомовної компетентності. Однак ефективне письмо вимагає розвитку рецептивних умінь, особливо читання. Читання сприяє розвитку письмових умінь, забезпечуючи учням необхідні лексичні, граматичні та стилістичні матеріали, розвиває мовне чуття та сприяє розумінню структури тексту.

А. Хом'як та П. Кліш у своїй праці «Мовленнєва діяльність як засіб вербального спілкування» вказують, що мовлення, як самостійний вид діяльності, є засобом для здійснення вербальної комунікації та соціальної взаємодії. Таким чином, мовленнєва діяльність є предметом навчання, метою якого є досягнення основної мети – набуття комунікативних навичок, необхідних для виконання основних комунікативних актів [51, с. 34 - 40].

Н. Нікітіна слушно зазначає, що згідно з сучасними підходами до викладання іноземної мови професійного спрямування, мовленнєва діяльність (далі МД) є основним об'єктом навчання, оскільки вона служить засобом для вербального спілкування та отримання галузевих знань. Хоча МД має багато трактувань, навчання має бути практично орієнтованим. Чотири види МД складають основу навчального процесу. Продуктивні (говоріння, письмо) види МД спрямовані на вираження інформації, а рецептивні (аудіювання, читання) види МД спрямовані на її прийом. Усі ці види тісно пов'язані один з одним. Рецептивні навички дають студентам базу інформації та лексику, яку вони можуть використовувати та розвивати за допомогою продуктивних навичок. Таким чином, ефективне навчання залежить від інтегрованого розвитку всіх елементів МД [37, с. 121 - 128].

За Л. Байдак читання є окремим рецептивним видом мовленнєвої діяльності, який забезпечує письмову форму спілкування та займає провідне місце за своєю важливістю та доступністю. Як рецептивний вид, воно передбачає

візуалізацію та розуміння графічних знаків. Змістовий (розуміння суті) і процесуальний (техніка озвучення графом і формування внутрішнього слуху) є двома можливими планами читання. Його структура складається з трьох компонентів: мотиву (спілкування через друковане слово), мети (отримання інформації) і результату (отримання необхідної інформації з різним ступенем точності). Читання виступає як мета (отримання інформації) і засіб (інструмент для покращення засвоєння мовного матеріалу) у навчальному процесі. У вищій школі основний акцент робиться на правилах читання, а також на пошуку та обробці нової справжньої текстової інформації для академічних і професійних цілей, таких як підручники, статті та інструкції, включаючи здатність ідентифікувати основні ідеї та розуміти деталі. Отже, читання пов'язане з іншими видами мовленнєвої діяльності та є життєво важливим для професійної комунікативної компетентності [2, с. 250 - 256].

Читання є джерелом натхнення, лінгвістичною основою і важливим фактором у розвитку письмових здібностей. Коли автори постійно взаємодіють з різними текстами, це значно збагачує їхній словниковий запас, покращує синтаксис і структуру речень і дозволяє їм навчитися використовувати ефективні комунікативні стратегії.

Через читання автори отримують глибше розуміння різноманітних стилів, жанрів, тону та правил зв'язності та організації тексту, необхідних для створення переконливих наративів чи аргументів. Крім того, ця діяльність покращує здатність до критичного мислення, оскільки допомагає оцінювати різні точки зору та уточнювати власні ідеї.

Через читання автори письмових повідомлень можуть використовувати готові моделі для логічної побудови, риторичних методів і ефективної оповіді в своїх роботах. Точність і грамотність (зокрема, орфографія та пунктуація) підвищуються завдяки засвоєнню високоякісного письмового матеріалу. Це також сприяє несвідомій інтерналізації граматичних зразків. Крім того, типові помилки значно зменшуються завдяки використанню високоякісного письмового матеріалу.

Крім того, читання заохочує бути творчим і відкриває нові культурні та ідеї. Таким чином, письмо та читання є взаємозалежними вміннями, і перше є важливим інструментом для розвитку та покращення другого, роблячи письмове повідомлення більш структурованим, зрозумілим і привабливим [68, с. 1196 – 1205].

Згідно з результатами досліджень, читання має прямий і позитивний вплив на письмову продукцію та академічну успішність студентів. Автори стверджують, що матеріал для читання, виражені ідеї та розуміння прочитаного є важливими компонентами, які безпосередньо впливають на процес написання. Прочитані тексти служать зразком для письмової роботи студентів. Зокрема, дослідження показують, що хороша звичка до читання корелює з хорошими письмовими роботами та загальною академічною успішністю студентів [55, с. 11 – 18].

Читання є важливою передумовою для розвитку умінь письма, оскільки воно є джерелом натхнення та основою для лінгвістичної майстерності. Щоб навчитися добре писати, важливо читати постійно, особливо твори майстрів; це сприяє несвідомому засвоєнню ритму, пунктуації, пунктуації та структури речень і абзаців.

Для активного читання можна використовувати такі **стратегії**: уважність (дотримуватись рекомендації Г. Джеймса: «Намагайтеся бути одним із тих, на кому нічого не втрачається»), вивчення лексики (використовувати словник, щоб знайти незнайомі слова), аналіз (вести журнал для дослідження та моделювання методів, які викликають відгук), читання вголос (для кращого розуміння потрібно відновити «фізичність» слів).

Основні **переваги** читання: лінгвістичні (підсвідоме засвоєння стилю, жанру, синтаксису та граматики, а також розширення словникового запасу), когнітивні (натхнення, покращення критичного мислення, підвищення концентрації та збільшення розуміння), емоційні (збільшення чутливості та здатності розслаблятися та контролювати стрес).

Читання дає можливість прожити тисячі життів і дає моральне просвітлення. Зважаючи на те, що читання та письмо є взаємопов'язаними навичками, існує ризик надмірного захоплення читанням на шкоду письму чи наслідування чужого стилю. Однак ці ризики незначні порівняно з перевагами, оскільки перше постійно збагачує, структурує та посилює друге [64].

У старших класах розвиток мовленнєвих навичок, пов'язаних із читанням і письмом, значною мірою впливає на розвиток комунікативних здібностей учнів. Найбільш ефективним методом підготовки учнів до ефективного використання англійської мови в академічному та професійному середовищах є інтеграція цих навичок, зосереджуючись на розвитку критичного мислення через письмо та на ефективному використанні різних видів читання [33, с. 82 - 85].

Отже, розвиток іншомовної компетентності вимагає комплексного підходу до всіх видів МД, де читання є основним рецептивним видом, який сприяє продуктивному письму. Читання можна розглядати як ціль (навичка отримання інформації) і як засіб (інструмент засвоєння мовного матеріалу).

Читання покращує лінгвістичну основу та синтаксис, надає моделі риторичних прийомів і логічної організації тексту, а також збагачує словниковий запас. Якщо людина постійно працює з високоякісними текстами, вона починає розуміти граматику та стиль. Це прямо корелює з високоякісними письмовими роботами та загальною академічною успішністю. Читання також навчає критичному мисленню та аналізу, які є важливими для створення переконливих аргументів. Таким чином, використання стратегій читання є важливим інструментом для вдосконалення комунікативних навичок і вмінь, тому важливо розвивати продуктивні навички письма.

2.2. Завдання для розвитку інтегрованих умінь читання і письма учнів 10 класу.

Розробка та систематизація різноманітних завдань, які логічно пов'язують рецептивну діяльність із продуктивною, є методично ефективною для розвитку інтегрованих умінь читання та письма. Завдання повинні мати високий рівень

когнітивної складності, розвивати критичне мислення та бути автентичними для того щоб зацікавити учнів 10 класу.

При розробці комплексу завдань ми керувалися такими вимогами навчальних програм для забезпечення формування інтегрованих умінь старшокласників:

- Когнітивна глибина. Завдання повинні вимагати аналізу, синтезу та критичної оцінки інформації, а не просто її повторення.
- Академічна автентичність. Формат письмових завдань повинен нагадувати реальні ситуації спілкування та навчання (есе, огляд, рецензія, лист-аргументація тощо).
- Чітка залежність ("Reading-to-Write"). Письмовий продукт має бути неможливо створити без попереднього глибокого опрацювання вхідного (прочитаного) тексту.

Враховуючи триетапну структуру навчання (Pre-While-Post) та паралельну роботу з підручниками Focus 3 2nd Student's book та Focus 3 2nd Workbook на тему "It's just a game", ми розробили комплекс завдань, для учнів 10-их класів, беручи до уваги їх вікові психологічні особливості, а також тематику і складність матеріалу, передбачені чинними навчальними програмами з ІМ [37, с. 42 - 43].

Нижче наведено розробки завдань, які послідовно забезпечують перехід від розуміння тексту до викладу власних аргументів у письмових завданнях.

Комплекс вправ і завдань №1

Використання автентичних біографічних текстів, таких як уривок з книги Рафаеля Надаля у підручнику, дозволяє покращити навички читання та письма, зосереджуючись на аналізі психологічного стану Рафаеля, визначення авторської позиції та висловлення власної думки.

I. Етап підготовки та прогнозування (Pre-Reading and Pre-Writing):

Вправа 1.

Учні заповнюють пропуски в реченнях словами *ritual* (ритуал), *routine* (рутина), *resilience* (стійкість) у контексті спорту та успіху.

1. The athlete's morning _____ includes a warm-up, breakfast, and visualization of the upcoming competition.
2. Psychological _____ helps the champion quickly recover after setbacks and defeats.
3. A specific _____ before every start helps the runner focus and calm their nerves.
4. A high level of _____ is key to achieving success in endurance sports like the marathon.
5. The daily training _____ ensures consistent progress and improvement in physical fitness.
6. Wearing a "lucky" bracelet became his personal _____ before important games.
7. Without adherence to a strict _____ of diet and sleep, it is difficult for a professional boxer to maintain peak condition.
8. The team demonstrated incredible _____, coming back from five points down in the final set to win the match.
9. His pre-match _____ always involves listening to the same song for motivation.

Keys: 1)routine, 2)resilience, 3)ritual, 4)resilience, 5)routine, 6)ritual, 7)routine, 8)resilience, 9)ritual.

(Мета: ознайомити учнів з новою лексикою).

T.: What wil we read and write about today?

II. Етап аналізу та структурування (While-Reading and Analysis):

Вправа 2.

Учні читають текст та виписують в дві колонки:

- Фрази, що описують емоційний стан автора до його виходу на корт (наприклад, *break my routine, gives me the peace of mind*).
- Дії та ритуали спортсмена (наприклад, *took off my white tracksuit top, sat down, took a sip from a bottle of water*).

(Мета: розвивати вміння аналітичного читання, ознайомити учнів з мовними структурами, необхідними для опису психологічної підготовки в наступному письмовому завданні.)

Вправа 3.

Виписати з уривку 5 зв'язуючих слів (linking words/phrases), які Надаль використовує для опису послідовності дій (*наприклад, first step, after, then, repeat the sequence, the last part of*).

(Мета: використати прочитаний текст як модель для логічної та послідовної організації власного письмового висловлювання.)

III. Етап продукції та синтезу (Writing and Post-Writing):

Завдання 4.

На основі прочитаного матеріалу учні мають написати мотиваційний блог-пост (150-200 слів) на тему: “My rituals before a test”. Вимоги до тексту:

- використати щонайменше чотири фрази або слова зі списку, викладеного в Завданні 2, для опису внутрішнього стану;
- використати 3-4 зв'язуючі фрази в Завданні 3 для детального опису послідовності своїх дій;
- коротко порівняти свою підготовку з підготовкою Надаля (**наприклад, “Like Rafa, I need...”**).

(Мета: синтезувати інформацію, змінювати лексику та застосовувати структурні елементи, взяті з прочитаного тексту, у новий контекст, який є особисто важливим.)

Завдання 5.

Учні переглядають свою чернетку. Вони перевіряють, чи кожен наступний етап у їхньому блог-пості логічно пов'язаний із попереднім, використовуючи зв'язуючі слова, наведені у Завданні 3.

(Мета: розвивати вміння вивчаючого читання, щоб гарантувати зв'язність і логічну послідовність власного письмового висловлювання.)

Комплекс вправ і завдань №2

Текст “*It sounds like fantasy...*” (с. 22 Workbook) дозволяє зосередитися на питаннях соціальної інтеграції, подолання обмежень і впливу медіа. Це дозволяє створювати письмові завдання, які виходять за межі переказу.

Завдання 6.

Учні пишуть абзац (5-7 речень) про те, які аспекти життя (спорт, академічні успіхи, соціалізація) є найскладнішими для людини з аутизмом.

(Мета: активувати соціальний контекст і академічну лексику для обговорення проблеми, що дозволяє учням краще зрозуміти текст під час читання та ефективніше інтегрувати його зміст у своє письмове завдання.)

Вправа 7.

Учні читають текст та нотують слова і фрази з тексту у дві колонки, щоб виокремити:

Об'єктивні факти про Джейсона (*наприклад, has autism, was given a special award by the President*).

Елементи, що підкреслюють медійний та соціальний вплив (*наприклад, becomes a national hero, his story was filmed, went viral on the internet*).

(Мета: розвивати вміння критичного мислення (розрізняти факти від оціночних суджень), підготувати учнів до написання есе-роздуму про вплив медіа.)

Вправа 8.

Учні виписують 5-6 сталих словосполучень (колокації) та фраз (*наприклад, makes communicating difficult, break a school record, go viral, highly involved in public speaking*).

(Мета: відібрати лексичні одиниці із прочитаного тексту для використання у есе.)

Завдання 9.

Написати есе (180-200 слів) на тему: “Does the media focus too much on “feel-good” stories, distracting us from serious social problems?” на основі прочитаної історії про Джейсона та вашого аналізу (Вправа 7). У есе учні повинні:

- використати історію Джейсона як вступний приклад або аргумент;
- створити збалансовану аргументацію щодо ролі медіа;
- використати щонайменше чотири словосполучення із Вправи 8.

(Мета: розвивати вміння учнів синтезувати інформацію і створювати академічне есе.)

Завдання 10.

Учні повторно читають своє есе та перевіряють: “Чи чітко сформульовано тезу у вступі?” і “Чи підтверджено кожен аргумент фактами або логічними висновками?” Особлива увага пвідводиться специфічній лексиці та тому, як її правильно використовувати.

(Мета: розвивати вміння уважного, критичного читання власного тексту, щоб забезпечити логічну зв'язність і академічну якість письмового висловлювання.)

План-конспект уроку

Цей урок (Reading into Writing) спрямований на те, щоб учні зрозуміли зміст автентичної статті і навчилися ефективно використовувати отриману інформацію, структуру статті та її лексику під час виконання завдання з письма.

Тема: “Motivation or discipline”

Рівень: B1/B1+

Вид уроку: урок формування інтегрованих умінь читання і письма (reading into writing)

Мета уроку:

- Ознайомити учнів із темою спортивної мотивації та дисципліни.
- Розвивати здатності розуміти прочитане (основний зміст і деталі)
- Навчити писати рекомендації та висловлювати власні думки

Очікувані результати:

Після уроку учні зможуть:

- розуміти основні ідеї та зміст тексту.
- використовувати лексику, пов'язану з темою
- висловлювати та підтверджувати свої ідеї

- написати коротку статтю (100-150 слів) на основі тексту, який прочитали.

Мовні функції: висловлювати свої думки, давати поради, пояснювати причини.

Нова лексика: motivation, discipline, self-control, dedication, focus, perseverance, intrinsic / extrinsic motivation

Матеріали: роздатковий аркуш

Тривалість: 45 хвилин

1. Напишіть на дошці: “What is more important for success in sport: motivation or discipline?”. Попросіть учнів дати короткий коментар.

Питання для обговорення:

- What factors motivate you to go in for sports?
 - What can help you to go on when something is difficult?
2. Поясніть і відпрацюйте такі слова, як *motivation, discipline, self-control, commitment, dedication, focus, perseverance*.
 3. Попросіть учнів навести приклади в реченнях. (*I'm motivated by awards. I need discipline to train every day.*)
 4. Учні читають адаптований текст, який міститься в частині 1 робочого аркуша [The Tug of War Within: Mastering Motivation and Discipline for Sports Success. Pinning Philosophy. URL: <https://pinningphilosophy.com/the-tug-of-war-within-mastering-motivation-and-discipline-for-sports-success/>].

T: *Is a discipline or motivation more important for success?*

Обговоріть відповіді.

5. Учні пропонуються ще раз прочитати текст і виконати завдання True/False (частина 2). Після цього відповіді перевіряються в парах, а потім у класі.

Ключі:

1.F 2. T 3. F 4. T 5. T 6. T 7. F 8. T

6. Поясніть, що учні мають написати коротку статтю під назвою “Success in Sports: Motivation vs Discipline” для шкільного журналу. Напишіть структуру на дошці:

- Introduction: topic description (20 words)
- Main part: your opinion (2) and recommendations(3) (in my op, athl sho

– Conclusion: your stand “I believe that ...”

7. Напишіть корисні фрази: *In my opinion... I believe that..., Athletes should..., It's important to...*
8. Учні починають писати коротку статтю, яка містить 100-150 слів. Під час роботи вчитель надає консультації та допомагає з граматиною та лексикою.
9. Учні обмінюються статтями з партнерами та дають короткий відгук про зрозумілість, орфографію та граматику. Бажаючі читають свої статті вголос.

Завдання для роботи вдома:

- Допрацювати статтю вдома.
- Підкреслити у статті дві власні думки та три поради.
- Включити 5 нових слів пов'язаних з темою.

Підсумовуючи, розроблені нами вправи і завдання на аналіз біографічного тексту, критичне осмислення соціальної історії та конспект уроку про мотивацію та дисципліну забезпечують активізацію відповідної лексики та ідей, аналітичне читання, зосереджене на структурних і мовних моделях, синтез отриманих знань у новому, особистісно значущому письмовому середовищі.

Таким чином, наведені комплекси вправ і завдань і конспект уроку для десятого класу ефективно розвивають інтегровані вміння учнів і готують їх до успішної навчальної та майбутньої професійної діяльності, у якій аргументоване письмо та критичне осмислення джерел є важливими.

2.3. Інтернет-платформи для пошуку та створення інтегрованих завдань

Впровадження інформаційних та комунікаційних технологій у двадцять першому столітті призвело до збільшення використання цифрових пристроїв для різноманітних цілей, включно з роботою, а також у формальній та неформальній освіті. Я. Лютвієва та О. Полежаєва вважають, що вчителі, учні та професіонали повинні знову подумати про те, як використовувати технології для перепроєктування або реорганізації системи освіти та навчання. Крім того,

технологічні пристрої є життєво важливими, оскільки вони допомагають студентам і вчителям отримати більше користі від них [31, с. 57 – 62].

Через виклики цифровізації, нових технологій і ринку праці необхідні глибокі зміни в системі освіти в Україні. Впровадження інноваційних методів (інтерактивні технології, цифрові платформи, проектна діяльність) є необхідним, оскільки традиційні методи викладання вже не забезпечують достатню підготовку студентів. Це забезпечить випускникам гнучкість, індивідуальне навчання та конкурентоспроможність на сучасному ринку праці [10, с. 105 - 114].

Л. Духаніна та Г. Лесик вважають, що цифрова трансформація є необхідною для впровадження якісної зміни в системі освіти. Цифровізація системи освіти означає модернізацію інфраструктури навчального закладу за допомогою цифрових технологій, необхідність створювати безпечне цифрове освітнє середовище, розвивати цифрову компетентність у педагогічній, науковій та адміністративній сферах, залучати до викладання кадри, які здатні використовувати цифрові технології в освітньому процесі [24, с. 406 - 409].

Цифрові технології революціонізують професійну та освітню сфери. Цифровізація є важливою частиною підготовки сучасних фахівців, оскільки вимагає від студентів розвитку компетентностей у сферах штучного інтелекту (ШІ), Big Data та ІКТ. Перехід до цифрового суспільства створює значний попит на нові спеціалізовані компетентності. Крім того, освіта, заснована на технологіях майбутнього, підвищує ринкову вартість спеціалістів. Таким чином, дуже важливо запровадити та змінити нові форми, методи та технології навчання [66].

На думку О. Аріфудіна цифрове навчання має величезний потенціал для подолання географічних, фінансових і соціальних обмежень, забезпечуючи доступність і персоналізовану освіту для всіх студентів. Це демократизує освіту та надає індивідуальний досвід навчання, що підвищує результати та розширює можливості учнів завдяки технологіям, таким як MOOCs та адаптивним платформам. Тим не менш, щоб повністю використати цей потенціал, необхідно вирішити важливі проблеми, такі як цифровий розрив, відсутність цифрової

грамотності та проблеми із залученням. Це можна зробити, забезпечивши рівний доступ до технологій і інвестуючи в програми цифрової грамотності. Зрештою, наполегливі спроби зроблять цифрове навчання стійким і доступним для освіти майбутнього [54, с. 201 - 210].

Дослідження М. Карпушиної та І. Шумило, яке вивчає використання електронних навчальних ресурсів та інтернет-платформ у викладанні англійської мови, підтверджує їхню високу ефективність і незамінність у сучасному освітньому процесі, оскільки вони значно підвищують мотивацію до навчання та ефективність, сприяють розвитку лінгвістичних і комунікативних навичок, полегшують роботу вчителів і навчання студентів, забезпечують ефективне навчання. Незважаючи на ці значні позитивні результати, дослідниці наголошують на тому, що електронні навчальні ресурси мають невичерпний потенціал. Вони вказують на те, що потрібно продовжувати вивчати та використовувати досвід інших країн щодо розвитку іншомовної професійної компетентності студентів за допомогою електронних ресурсів [27, с. 81 – 87].

Інтернет надає широкий спектр ресурсів для навчання іноземних мов, особливо англійської. Ми здійснили аналіз та обрали найбільш доцільні і корисні платформи, які рекомендуємо для використання в класі та для самостійної перевірки знань учнів вдома.

Однією з найпоширеніших інтернет-платформ для створення інтегрованих завдань є <https://www.liveworksheets.com/>, яка призначена для покращення та інтерактивізації існуючих навчальних матеріалів, створених у поширених форматах, таких як PDF, JPG і PNG. Платформа може перетворити традиційні, статичні робочі аркуші та сторінки на інтерактивний матеріал, який може самоперевірятися. Це дозволяє зробити домашні та самостійні роботи учнів більш залучальними та динамічними, а вчителю значно легше створювати освітні вправи.

Liveworksheets дозволяють створювати різноманітні робочі листи, що сприяє інтеграції різних навичок. Доступні наступні типи робіт, які відповідають

інтегрованому навчанню читання та письма (з доданими прикладами створених нами завдань):

1. Текстові поля: додавання полів, у яких учні можуть вводити текст у процес розвитку навичок письма:

American Football

2. Write the correct word in each gap:

American Football is a contact sport played by two 1 of eleven players. The main 2 of the sport is to 3 more points than the opposing team. They do this by moving the ball into the opponent's 4 . The field is 100 5 long. A complete 6 is divided into four 7 quarters. The team with the ball (the offense) gets 8 chances (called downs) to advance the ball at least 10 yards. If they succeed, they get a new set of four downs. If they fail to move 10 yards after three downs, they often kick the ball away on the fourth 9 . The highest score, a Touchdown, is worth 6 points.

Рис. 2.1. Вправа на заповнення пропусків (gap-fill exercise) у *Liveworksheets*

2. Створення тестів з множинним вибором і вікторин для визначення правильної відповіді:

1. Read the descriptions of some kinds of sport and match them with appropriate equipment:

- 1) A game played outside on grass in which each player tries to hit a small ball into a series of nine or 18 small holes.

a. stick

b. ball

c. net

- 2) A game in which two teams use their hands to hit a large ball backwards and forwards without allowing the ball to touch the ground.

a. helmet

b. net

c. basket

- 3) A game played on ice between two teams of players.

a. puck

b. bat

c. racket

Рис. 2.2. Приклад вправи з вибором 1 правильної відповіді у *Liveworksheets*

3. Зіставлення: визначити, наскільки елементи відповідають один одному:

2. Match the words from the text (1-5) with their definitions (A-E).

1. Competition	A. Belonging to or happening between two or more countries.
2. International	B. A fact or situation that is observed to happen, especially one whose cause is in question.
3. Phenomenon	C. An event where people or teams try to win something.
4. Subordinate (to)	D. To be treated as less important than someone or something else.
5. Partake (in)	E. To take part in something.

Рис. 2.3. Приклад вправи на зіставлення (matching exercise) у *Liveworksheets*

4. Перетягування: потрібно перетягнути правильну відповідь у відповідне місце:

1. Complete the text with words from the list:

Match – competition – game – spread – teams – international – representatives

Football Association Challenge Cup (FA Cup) became the first important **1** _____ when it was run in 1871. The following year, a **2** _____ between two national **3** _____ was played for the first time. The match that involved England and Scotland ended 0-0 and was followed by 4,000 people at Hamilton Crescent.

Twelve years later, in 1883, the first **4** _____ tournament took place and included four national teams: England, Ireland, Scotland and Wales.

Football was for a long time a British phenomenon, but it gradually **5** _____ to other European countries. The first game that took place outside Europe occurred in Argentina in 1867, but it was foreign British workers who were involved and not Argentinean citizens.

Рис. 2.4. Приклад вправи на перетягування слів (drag and drop) у *Liveworksheets*

Перевагами інтерактивної платформи є перетворення статичних записів у динамічні вправи, автоматична перевірка (функція автоматичної перевірки відповідей значно полегшує роботу вчителя), конструктор (має простий у використанні конструктор вправ), мультимедіа (здатність включати додаткові медіа та посилання для покращення контенту), різноманіття (велика кількість шаблонів для широкого спектру завдань).

Недоліками є вартість (платна версія має доступ до деяких важливих функцій), мова (інтерфейс англomовний, що може бути незручним для деяких користувачів) [62].

Padlet – віртуальна стіна-дошка, яка підтримує текст і мультимедіа. Після прочитання тексту учні можуть писати міні-есе, коментувати пости однокласників, публікувати власні думки або структурувати інформацію у вигляді спільних заміток (читання та аналітичне письмо). Це багатофункціональна онлайн-дошка, яка відрізняється від інших інструментів. Кожен може легко прикріплювати нотатки, файли, посилання на веб-сторінки, фотографії, відео та аудіо, створюючи єдиний інтерактивний простір для різноманітної інформації. Називають такі основні переваги платформи: сервіс простий та зручний у використанні, дошка може використовуватися як опитувальник або інструмент для планування, доступна безкоштовна версія, використовується кирилиця, необмеженість розміщення різноманітної інформації.

Дослідники платформи також вказують на такі проблеми: щоб отримати повний доступ, потрібно зареєструватися, неможливість редагувати створену сторінку в будь-який момент, обмежена кількість безкоштовних дошок [7; 58].

Наступне інтегроване завдання, створене на цій платформі, розвиває критичне мислення, читання та письмо, а також соціальну взаємодію, і базується на темі спортивної етики та прийняття поразок. Учні мають проаналізувати короткий текст про те, наскільки важливо грати чесно і ставитися до своїх суперників і товаришів по команді, а не лише до перемоги. Написати і опублікувати короткий текст, у якому пояснити, що означає фраза «Це просто гра», а також власні думки щодо чесної гри (*fair play*) та уроків, які вони можуть винести з поразки.

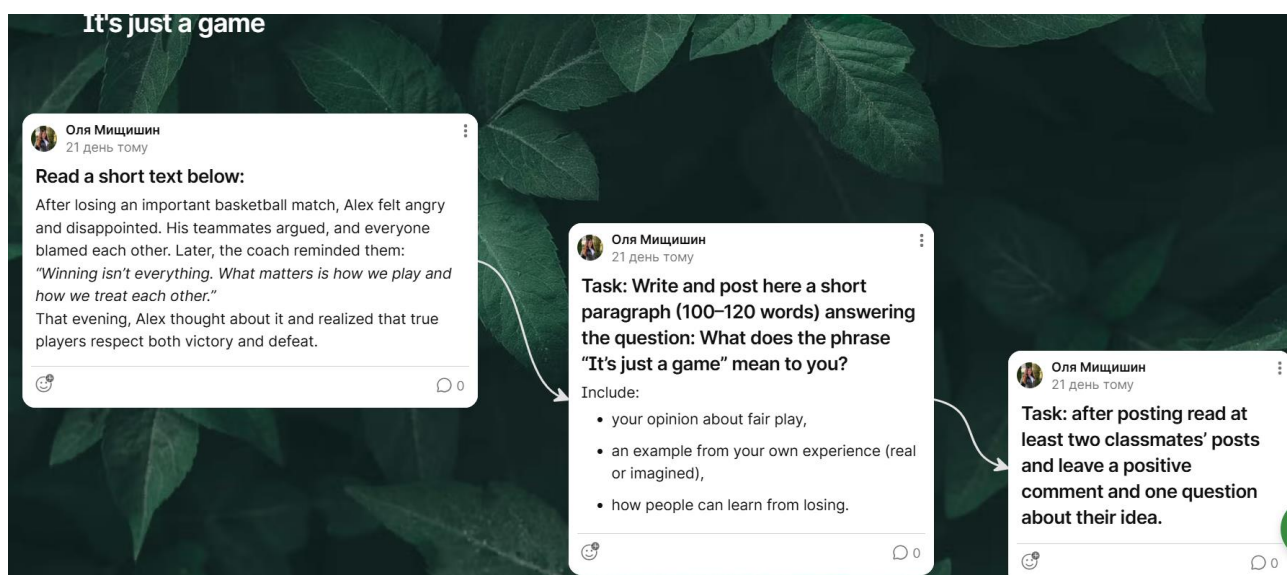

Рис. 2.5. Приклад послідовності завдань з теми “It’s just a game” у Padlet

Ще одна комплексна вправа, яка розвиває творчість, вміння користуватися цифровою інформацією та обговорювати етичні аспекти гри (спортивної або віртуальної). Вправа дає учням можливість створити та опублікувати короткий креативний контент, який охоплює поняття спортивної поведінки або балансу у грі у Padlet (sandbox):

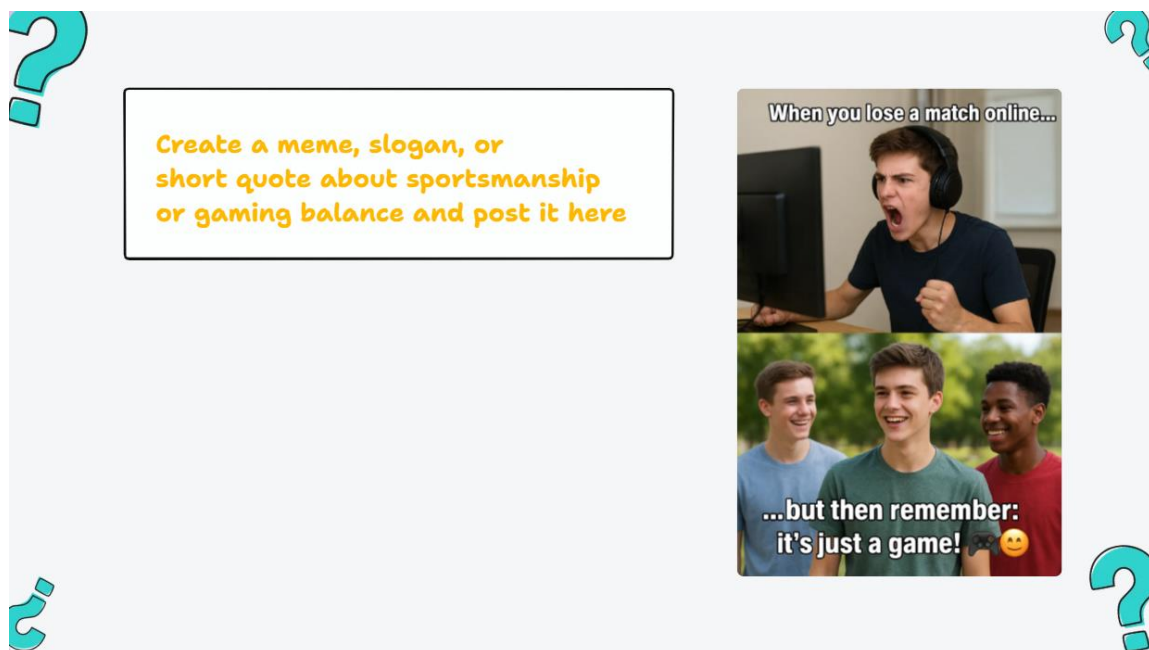

Рис. 2.6. Приклад вправи на розвиток креативного мислення у Padlet Sandbox

Canva – це проста у використанні цифрова платформа, яка допомагає створювати матеріали, які є креативними та візуально привабливими. Її здатність

поєднувати зображення, фотографії, текст і графічні елементи робить її ефективним інструментом для сприяння творчому розвитку учнів.

Canva ідеально підходить для навчання, особливо коли мова йде про різні види текстів англійською мовою, таких як розповідні тексти, запитання, інструкції та тексти, в яких учні висловлюють свої думки. Учні, одночасно розвиваючи свої навички і вміння письма, можуть використовувати широкий вибір шаблонів, щоб створювати презентації, листи, запрошення, флаєри, брошури та навіть комікси. Платформа дозволяє використовувати текст у реальних форматах, розвиваючи практичне мовлення. *Canva* допомагає учням зрозуміти основи інноваційного графічного дизайну, стимулюючи їхню креативність. Вона підходить навіть для початківців у використанні цифрових інструментів завдяки простому інтерфейсу [69, с. 130 - 136].

Рис. 2.7. Приклад послідовності завдань з використанням онлайн-дошки у *Canva*

LearningApps.org – безкоштовна онлайн-платформа, яка допомагає вчителям створювати та використовувати інтерактивні навчальні модулі, які включають ігри, вправи та тести, щоб зробити навчання цікавішим. *LearningApps* є ефективним інструментом для інтеграції читання та письма, оскільки багато шаблонів, таких як «Заповнити пропуски», «Класифікація» та «Кросворди», вимагають від учнів прочитати та зрозуміти інформацію (питання,

текст, визначення), а потім відтворити, написати або обробити її, вводячи відповіді. Завдяки індивідуальним інтерактивним завданням це сприяє розвитку мовних навичок обох сторін.

Fill in the Gap Text: Sport

cooperate, healthy, goals, confidence, stress

Regular physical activity plays an important role in teenagers' lives. Many students choose to do sports because it helps them stay and full of energy. Team sports like football or basketball teach young people how to with others and work towards a common goal.

Doing sports is also good for mental health. Physical activity reduces and improves mood, helping students stay focused at school. Some teenagers enjoy individual sports such as swimming or running, because these activities allow them to set personal and track their progress

Finally, sports help develop important life skills such as discipline, time management, and . That is why many teachers encourage students to stay active and include sports in their daily routine.

Рис. 2.8. Приклад вправи на заповнення пропусків у тексті в *LearningApps*

Наведемо ще декілька прикладів інтернет-платформ для пошуку та створення інтегрованих завдань:

Magic School AI – швидкий інструмент для планування уроків, який використовує ШІ для створення навчальних матеріалів, таких як робочі аркуші, тести та читацькі завдання, які адаптуються до рівня здібностей учнів і допомагають забезпечити індивідуалізоване навчання. Розвиток навичок і вмінь читання та письма в процесі викладання англійської мови є основною перевагою *Magic School AI* з точки зору ефективності та персоналізації:

1. Тексти, які спеціально призначені для читання.
4. Інструмент має здатність створювати унікальні тексти з використанням конкретної лексики на різних рівнях володіння мовою.
5. Це сприяє оптимізації розуміння прочитаного та гарантує відповідність мовним цілям, що дозволяє вчителям спрощувати складну мову або адаптувати реальні матеріали.

1. Удосконалення та адаптивне навчання.
6. Відповідно до теорії Зони найближчого розвитку (ZPD), *Magic school AI* має можливість адаптувати завдання з читання та письма відповідно до здібностей учнів.
7. Це надає учням інноваційні завдання, які постійно покращують їхню здатність читати та розуміти.
1. Створення матеріалів, які можуть бути інтерактивними.
8. Використовуючи платформу, можна створювати різноманітні інтерактивні матеріали для читання та тестування, які залучають учнів.
9. Вона сприяє саморозвитку та надає персоналізований зворотний зв'язок, необхідний для розуміння мови [65].

Wiser.me - цифрова платформа, яка є простим і універсальним інструментом для створення інтерактивних робочих аркушів, які корисні як для викладачів, так і для студентів. Основною перевагою платформи є її простота використання, що дозволяє швидко створювати та виконувати завдання. Вона є також універсальною, пропонуючи різноманітні типи запитань, які заохочують критичне мислення; надає доступні ресурси, що дозволяє переглядати тисячі готових аркушів у галереї; має можливість інтеграції різних типів медіа (аудіо, зображення, відео) для підвищення залученості та персоналізації. *Wizer.me* постає дуже зручним, гнучким і перспективним інструментом, який підходить для навчання англійської мови та інших предметів [66].

H5P, також відомий як *HTML5 Package* - потужний, відкритий (*open-source*), гнучкий сервіс, що базується на технології HTML5, призначений для створення понад двадцяти різних типів інтерактивного навчального контенту. Його основною характеристикою є те, що студенти повинні активно брати участь у навчанні, а не просто споживати інформацію. Сервіс ідеально підходить для створення навчальних матеріалів, мікромодулів чи інтерактивних вправ, а також для використання таких форматів, як вікторини, ігри, графіки, флеш-картки, відео, презентації, інтерактивні книги, хронології та колажі. *H5P* є чудовим інструментом для створення сучасних, адаптивних і надзвичайно інтерактивних

навчальних матеріалів, оскільки процес створення контенту включає вибір типу контенту, підготовку змістової частини (запитання, зображення), вибір середовища розробки, внесення даних і, нарешті, публікування [57].

Miro - інтерактивна дошка для візуального мислення. Для структурування інформації з прочитаного тексту учні можуть використовувати написаний текст і зв'язки (читання + письмо/візуалізація). Ця віртуальна дошка, як вказує Н. Ципанова, є незамінним інструментом для дистанційного навчання англійської мови, оскільки вона значно спрощує процес сумісного використання навчальних матеріалів і дозволяє всім учням бачити результати роботи інших учнів без необхідності мати доступ до екрану та перемикатися. У деяких випадках дошка також може дозволити декільком студентам працювати над однією ділянкою одночасно [52].

К. Алла додає, що *Miro* є ресурсом і методом забезпечення синхронної або асинхронної співпраці. Студенти матимуть змогу насолоджуватись процесом отримання знань, використовуючи *Miro*, а отже матимуть кращу взаємодію, більшу концентрацію та більшу мотивацію до навчання [59, с. 77 - 91].

Отже, цифрові технології не просто доповнюють, а реорганізують освітній процес. Їх упровадження є необхідним для модернізації системи освіти в Україні та підготовки конкурентоспроможних фахівців відповідно до вимог «суспільства 4.0». Як показав аналіз, існує багато інтернет-платформ і інструментів, які ефективно покращують і підтримують навички і вміння читання та письма учнів. Наприклад, *Liveworksheets*, *Wiser.me* та *LearningApps* перетворюють статичні матеріали на динамічні, самоперевіряльні вправи, такі як тести, заповнення пропусків і зіставлення, які вимагають від учнів розуміти, що вони читають й аналізують при письмі, а віртуальні інтерактивні дошки, такі як *Padlet* і *Miro*, сприяють розвитку аналітичного письма, критичного мислення та соціальної взаємодії через спільне структурування інформації. Крім того, *Canva* заохочує креативне письмо та візуалізацію, що дозволяє створювати тексти у реальних форматах, а *Magic School AI* використовує штучний інтелект, щоб адаптувати завдання, створюючи адаптивні тексти та вправи, які відповідають

рівню кожного учня, що підвищує ефективність навчання. Ці платформи підвищують мотивацію учнів, забезпечують індивідуалізацію навчання та сприяють комплексному розвитку іншомовних навичок і вмінь.

Висновки до 2 розділу

У другому розділі були обґрунтовані методичні засади розвитку інтегрованих умінь читання та письма в учнів старших класів, а також представлені практичні завдання та цифрові інструменти, необхідні для ефективного вирішення цієї проблеми.

Встановлено, що читання є основною передумовою та основою для розвитку письмових умінь. Воно розвиває мовне чуття та сприяє розвитку критичного мислення, забезпечує доступ до жанрових, стилістичних, лексичних і граматичних моделей. Згідно з аналізом наукових джерел (А. Хом'як, П. Кліш, Н. Нікітіна, Л. Байдак та ін.), читання та письмо є взаємопов'язаними видами мовленнєвої діяльності. Таким чином, інтегроване навчання цих двох видів діяльності є методично виправданим і необхідним для розвитку комунікативних навичок і вмінь учнів.

Читання дає інформацію для письма, а також показує композицію, структуру, логіку викладу та риторичні стратегії. Залучення учнів до роботи з реальними текстами підвищує якість їхніх завдань з письма, сприяє збільшенню словникового запасу. Дослідження підтверджують, що існує пряма позитивна кореляція між регулярністю читання та рівнем письмових досягнень.

Ми продемонстрували, що модель «Reading into writing» є ефективною, оскільки вона забезпечує логічний перехід від діяльності, яка є рецептивною, до діяльності, яка є продуктивною. Запропоновані вправи охоплюють етапи прогнозування, аналітичного читання, структурно-мовного опрацювання тексту, а також синтезу отриманих знань у формі аргументативних або творчих письмових робіт. Такий підхід відповідає вимогам існуючих програм, віковим особливостям десятикласників і сприяє розвитку критичного мислення, здатності працювати з інформацією та навичок і вмінь письма.

Інтегроване навчання читання та письма значно полегшується за допомогою цифрових платформ, таких як *Liveworksheets*, *Padlet*, *LearningApps* і *Quizlet* та інших. Цей набір ресурсів робить навчання більш динамічним, адаптованим і практичним. Цифрові інструменти підвищують мотивацію учнів, забезпечують швидкий зворотний зв'язок і дозволяють вчителям створювати багатоформатні інтерактивні матеріали, що відповідає сучасним вимогам цифровізації освіти.

Таким чином, теоретичний аналіз і розроблені практичні завдання показали, що інтегроване навчання читання та письма є ефективною методичною стратегією, яка сприяє розвитку мовленнєвих, когнітивних і цифрових здібностей учнів старшої школи. Комплексне формування вмінь, необхідних для успішної навчальної, академічної та майбутньої професійної діяльності учнів забезпечується шляхом поетапної роботи над оригінальними текстами та використання інноваційних онлайн-платформ.

РОЗДІЛ 3. ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ПЕРЕВІРКА ЕФЕКТИВНОСТІ МЕТОДИКИ ФОРМУВАННЯ ВМІНЬ ЧИТАННЯ І ПИСЬМА УЧНІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ

У розділі 1 і розділі 2 цього дослідження було теоретично обґрунтовано та розроблено методику розвитку інтегрованих навичок читання та письма англійською мовою в учнів старшої школи. Ми обрали експериментальне навчання, щоб оцінити, наскільки ефективним було використання інформаційних технологій та інтернет-ресурсів на уроках англійської мови, щоб розвивати ці навички.

3.1. Організація та проведення експериментального дослідження

Ми проаналізували дослідження в галузі освіти та визначили психолого-педагогічні особливості учнів старшої школи. Висунули гіпотезу, що систематичне впровадження розробленої методики, яка базується на онлайн-платформах, таких як Liveworksheets, Padlet і LearningApps, підвищить навички іншомовної комунікації учнів, зокрема, написання аргументованих і логічно структурованих текстів.

Для перевірки цієї гіпотези було проведено педагогічний експеримент, який складався з таких етапів: підготовчий, передекспериментальний зріз, експериментальне навчання, післяекспериментальний зріз, аналіз та інтерпретація результатів.

Експериментальне дослідження проводилось на базі Городищенського ліцею Козівської селищної ради Тернопільської області. У дослідженні брали участь 24 учні 10-го класу, що склали експериментальну групу (ЕГ) і контрольну групу (КГ), кожна з яких мала 12 учнів. Експериментальне навчання проходило протягом 4 тижнів, тобто з 10 лютого 2025 року по 7 березня 2025 року. Кількість годин відведених на вивчення англійської мови становила 2 години на тиждень. Підручник за яким проводилося навчання - "Focus (2nd Edition)". Методика, розроблена для навчання експериментальної групи (ЕГ), використовувала інтегровані завдання «Reading into Writing», а також автоматизувала навички в цифровому середовищі, виконуючи завдання на

платформах Liveworksheets, Padlet і LearningApps. З іншого боку, традиційний підхід до навчання контрольної групи (КГ) розглядав письмо та читання як окремі види мовленнєвої діяльності (МД), з мінімальним використанням цифрових інструментів.

Дослідження рівня сформованості інтегрованих умінь читання та письма учнів експериментальної групи (ЕГ) і контрольної групи (КГ) було проведено, щоб визначити, наскільки ефективним було запропоноване рішення.

Перед експериментом було проведено опитування, щоб визначити стан проблеми. Усім учням десятого класу було запропоновано пройти анонімне опитування, яке включало десять запитань (Додаток Б). За допомогою опитування було визначено обізнаність учнів стосовно інтегрованого навчання читання і письма, особливостей використання цифрових платформ у навчальному процесі та мотивацію учнів до вивчення англійської мови та їхні інтереси до письмових завдань академічного характеру.

Крім того, під час підготовчого етапу було проведено опитування вчителів (Додаток А). Анкета стосувалася їхнього розуміння методики «Reading into Writing» та частоти використання інтегрованих завдань та інтернет-платформ, таких як Padlet і Liveworksheets, на уроках у старшій школі. На початку дослідження було проведено спостереження за навчальною діяльністю учнів на уроках англійської мови та аналіз їхніх попередніх письмових робіт. Було виявлено декілька проблем у старшокласників. Зокрема, що при роботі з реальними текстами учні демонструють недостатній рівень критичного мислення та надають перевагу відтворенню інформації, а не її аналізу та синтезу; найскладнішими завданнями є написання аргументованих письмових висловлювань, таких як есе чи роздуми, на основі прочитаного, а також логічна організація власних ідей та те, що задання, які використовуються на уроках, здебільшого не забезпечують чіткого методичного зв'язку між діяльністю, яка є рецептивною (читання), і діяльністю, яка є продуктивною (писання). Це не сприяє підвищенню мотивації студентів і розвитку їхніх академічних навичок письма. Розроблена в Розділі 2 підсистема інтегрованих вправ, яка включала

домашні завдання на онлайн-платформах, враховувала ці аспекти під час впровадження та апробації.

Структуру проведеного педагогічного експерименту наведено в таблиці.

Табл. 3.1

Структура педагогічного експерименту

Етапи експериментального навчання	Дата проведення	Кількість учнів	Основні завдання етапу
Передекспериментальний зріз	10.02.2025	24 учні	Визначення початкового рівня сформованості інтегрованих умінь читання і письма (12-бальна шкала).
Експериментальне навчання	10.02.2025 - 07.03.2025	24 учні	Апробація розробленої методики в ЕГ (із використанням цифрових платформ для інтегрованих завдань).
Післяекспериментальний зріз	07.03.2025	24 учні	Встановлення рівня розвитку інтегрованих умінь після експериментального впливу.

Результати етапів експериментального навчання описано в підрозділі 3.2.

Таким чином, у цьому підрозділі були визначені етапи та завдання педагогічного експерименту, який мав на меті перевірити, наскільки ефективним є підхід до розвитку інтегрованих навичок читання та письма. Описується основа дослідження, тривалість, кількісний склад контрольної та експериментальної груп, а також умови, за яких проводилося експериментальне навчання. Проведене опитування учнів і вчителів підтвердило актуальність

розробки інтегрованих завдань із залученням інтернет-платформ і дозволило визначити стан досліджуваної проблеми. На основі спостережень було описано основні проблеми, з якими стикаються старшокласники під час спілкування, а також необхідність розвитку критичного мислення та навичок аргументованого письма, наведено чітку структуру педагогічного експерименту.

3.2. Аналіз та інтерпретація результатів

Мета педагогічного експерименту полягала не лише в тому, щоб визначити, наскільки добре працювала розроблена стратегія розвитку інтегрованих навичок читання та письма серед учнів десятого класу. Метою експерименту також було визначити, як вчителі, які викладають англійську мову в старшій школі, ставляться до використання інтегрованих завдань і цифрових платформ у своєму навчанні старшокласників. Перед початком експерименту було проведено опитування вчителів (Додаток А) за допомогою соціальних месенджерів і Google Forms. Опитування охопило 15 вчителів старшої школи з різних закладів освіти. Відповіді вчителів на анкету підтвердили актуальність і доцільність обраної теми дослідження (більшість респондентів (80%) вважають інтегроване навчання читання і письма критично важливим для академічного успіху старшокласників). (див. Рис. 3.1).

Рис. 3.1. Думка вчителів щодо важливості інтегрованого навчання

Однак лише 27% вчителів використовують методику «Reading into writing» (Рис.3.2), інтернет-платформи ж використовують не так часто (Рис.3.3), що свідчить про те, що існує методична прогалина, яку мала заповнити нова методика.

Рис. 3.2. Регулярність використання вчителями інтегрованих завдань «Reading into Writing»

Рис. 3.3. Частота використання інтернет-платформ для інтегрованих завдань

Не менш важливою частиною було опитування учнів, щоб дізнатися, наскільки добре працюють інтегровані методи навчання читання та письма на уроках англійської мови. Анкетування (Додаток Б) було здійснено за допомогою Google Forms та соціальних месенджерів. Опитування було проведено серед 24 учнів 10-го класу.

Згідно з аналізом відповідей на питання про мотивацію, більшість учнів старшої школи вибрали варіант «Заради подальшого академічного та кар'єрного зросту» (12 учнів), що є тісно пов'язаним із майбутнім. Це підтверджує думку про те, що англійська мова є важливою для вступу до університетів і підвищення конкурентоспроможності, що підтверджує важливість зосередження на академічних навичках (есе, аналіз текстів). Крім того, значна частина респондентів вказала на внутрішній інтерес і практичні потреби, такі як подорожі та хобі (7 учнів).

Рис. 3.4. Мотивація учнів вивчати англійську

Результати показали, що серед бажаних форм інтегрованих завдань/вправ найчастіше респонденти вибрали «творчі завдання» (щоденник, слоган, історія)

(10 учнів), «відповіді на запитання після читання» (6 учнів), «есе/вір-роздум» (4 учні), і «листи і повідомлення» (4 учнів).

Рис. 3.5. Бажані форми інтегрованих завдань серед учнів 10 класу

Отже, як показав аналіз учнівського опитування, найбільш бажаними видами роботи є ті, які передбачають використання прочитаного тексту як основи для вираження власної критично осмисленої думки. Це може бути пов'язано з тим, що учні старшої школи показали сильну мотивацію, пов'язану з успіхом у кар'єрі та академічними досягненнями. Це підтвердило, що наша методика необхідна, оскільки вона надає моделі (структури) та лексичні одиниці безпосередньо через текст, а використання цифрових платформ має підвищити залученість до цих академічних завдань, які часто складні.

На наступному етапі нашого дослідження ми повинні були оцінити рівень сформованості інтегрованих навичок читання та письма учнів обох груп. Учні повинні були виконати тестове завдання з теми, яка стосується старшої школи, наприклад «Fair Play in Sports» (див. Додаток Д).

Завдання були перевірені відповідно до Рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання здобувачів освіти згідно з Державним стандартом базової середньої освіти. Згідно з цим документом, система 12-бальних балів визначає

чотири рівні оцінювання учнів: початковий (1-3 бали), середній (4-6 бали), достатній (7-9 бали) і високий (10-12 бали).

Передекспериментальне тестове завдання складається з двох основних компонентів: читання (6 завдань по 1 балу) і письмо (6 балів), що дає загальну суму 12 балів.

Перша частина, читання, мала на меті перевірити розуміння автентичного тексту за допомогою пошуку деталей, основних ідей і висновків. Друга частина, письмо, мала на меті перевірити здатність писати на основі прочитаного.

Табл. 3.2

Критерії загального оцінювання інтегрованих умінь

Сума балів (Читання + Письмо)	Рівень навчальних досягнень	Характеристика сформованості інтегрованих умінь
10-12	Високий	Учень демонструє глибоке розуміння прочитаного тексту та вільно, логічно й аргументовано використовує його ідеї та лексику для продукування власного тексту. Письмове висловлювання має чітку структуру, граматично та лексично коректне.
7-9	Достатній	Учень виявляє достатнє розуміння тексту, здатний інтегрувати основні елементи з прочитаного у письмове висловлювання. Текст переважно логічний, можуть бути незначні (несуттєві) помилки в граматиці чи лексиці, що не ускладнюють комунікацію.
4-6	Середній	Учень розуміє лише основний зміст тексту. Письмове висловлювання слабо структуроване, обмежене за лексикою та аргументацією, але

		загалом відповідає темі. Присутні помітні граматичні помилки.
1-3	Початковий	Учень демонструє фрагментарне розуміння тексту. Письмове завдання виконано формально або не повністю. Текст незв'язний, має численні помилки, що унеможливають розуміння.

Табл. 3.3

Критерії оцінювання письма

Критерії	Оцінка	Опис
Зміст, аргументація та інтеграція	2	Теза чітка, логічно аргументована. У тексті ефективно інтегровано (використано) ідеї, терміни або концепти з прочитаного джерела (принцип «Reading into writing»). Комунікативне завдання виконано повністю.
	1	Теза зрозуміла, але аргументація слабка або поверхнева. Зв'язок із прочитаним текстом мінімальний або обмежується цитуванням.
	0	Теза відсутня або текст повністю не відповідає поставленому завданню.
Структура, зв'язність та обсяг	2	Текст має чітку та повну академічну структуру (Вступ, основна частина, висновок). Використано різноманітні та доречні зв'язуючі фрази. Обсяг відповідає вимогам.
	1	Структура простежується, але є порушення логіки викладу (наприклад, змішування ідей в абзацах). Недостатнє використання зв'язуючих слів. Обсяг незначно відхиляється.
	0	Структура відсутня. Висловлювання незв'язне, складається з окремих, не пов'язаних речень.

Граматика, лексика та точність	2	Використано багату лексику, відповідну рівню B1/B1+ (зокрема, з тематики тексту). Граматичні структури різноманітні. Помилки (якщо є) не заважають розумінню (1–2 некритичні).
	1	Лексика проста, з повторами. Присутні граматичні помилки (3-4), які можуть ускладнювати розуміння.
	0	Численні помилки у базових граматичних/лексичних структурах, що роблять текст незрозумілим.
Разом: 6 балів		

Результати передекспериментального зрізу в експериментальній групі наведено у таблиці (див. Табл. 3.4).

Табл. 3.4

Результати передекспериментального зрізу в ЕГ

Рівень та кількість балів	Кількість учнів
Високий (10-12 балів)	2
Достатній (7-9 балів)	5
Середній (4-6 балів)	4
Початковий (1-3 бали)	1

Ми можемо зробити висновок, що з усіх учнів експериментальної групи лише 2 (16.7%) показали високий рівень знань. П'ять учнів (41.7%) показали достатній рівень, що вказує на те, що вони можуть спілкуватися ефективно, незважаючи на помилки. Лише один учень (8.3%) має початковий рівень, а четверо учнів (33.3%) мають середній рівень знань. Останнім доводиться говорити дуже складно та малоефективно, і вони стикаються з великими проблемами в усіх мовних аспектах.

Результати передекспериментального зрізу в контрольній групі наведено у таблиці (див. табл. 3.5).

Табл. 3.5

Результати передекспериментального зрізу в КГ

Рівень та кількість балів	Кількість учнів
Високий (10-12 балів)	3
Достатній (7-9 балів)	4
Середній (4-6 балів)	4
Початковий (1-3 бали)	1

Передекспериментальний контроль в контрольній групі показав, що троє учнів (25%) показали високий результат, а четверо (33.3%) показали достатній результат. Лише один учень (8.3%) був початковим, а четверо учнів (33.3%) продемонстрували середній рівень. Підводячи підсумок, ми можемо сказати, що загальні показники експериментальної групи були дещо нижчими, ніж у контрольної групи (Рис. 3.6).

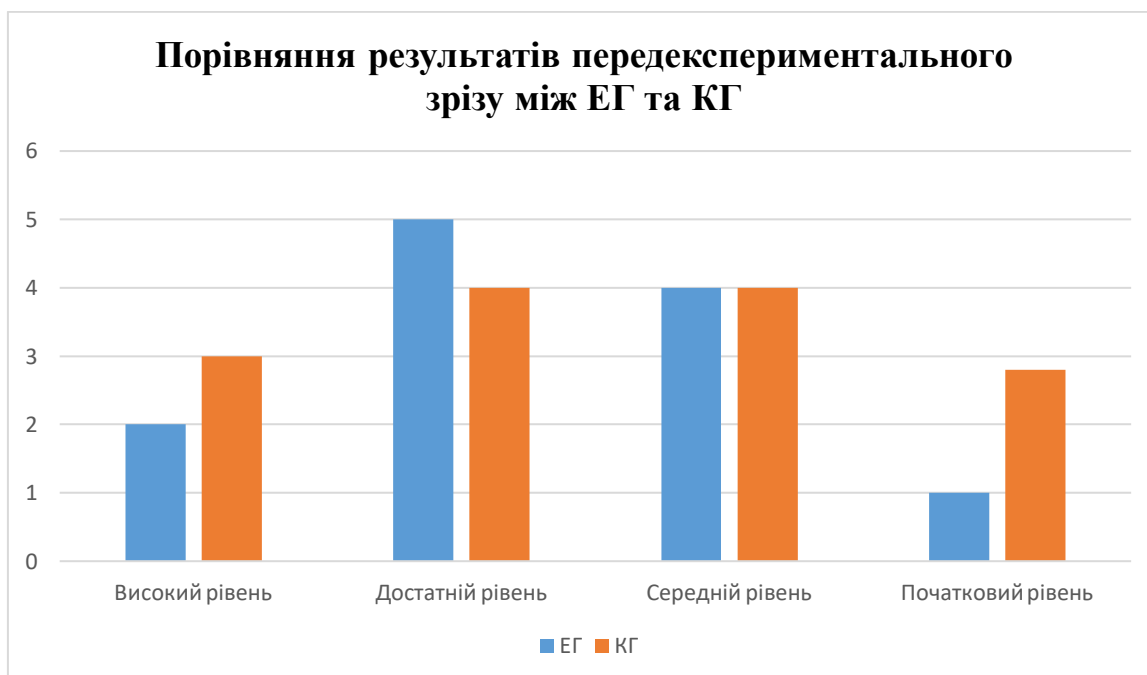

Рис. 3.6. Результати передекспериментального зрізу в ЕГ і КГ

Експериментальне навчання здійснювалося на основі проаналізованої в першому розділі магістерської роботи науково-педагогічної літератури, а також включало використання частини комплексів вправ, розроблених у другому розділі з використанням інтегрованої методики та цифрових платформ для формування умінь читання і письма. Внаслідок апробації розробленого комплексу завдань, виявлено, що учні проявляли більший інтерес до вивчення

англійської мови, охочіше взаємодіяли з текстом та легше запам'ятовували новий навчальний матеріал.

На наступному етапі нами було проведено післяекспериментальний зріз на основі тестових та письмового завдань (Додаток Е). Розглянемо детальніше показники експериментальної групи (див. Табл. 3.6).

Табл. 3.6

Результати післяекспериментального зрізу в ЕГ

Рівень та кількість балів	Кількість учнів
Високий (10-12 балів)	5
Достатній (7-9 балів)	6
Середній (4-6 балів)	1
Початковий (1-3 бали)	0

На основі отриманих показників можна зробити висновок, що кількість учнів, які досягли високого та достатнього рівня, зросла після впровадження розробленої стратегії.

Табл. 3.7

Результати післяекспериментального зрізу в КГ

Рівень та кількість балів	Кількість учнів
Високий (10-12 балів)	3
Достатній (7-9 балів)	5
Середній (4-6 балів)	4
Початковий (1-3 бали)	0

У КГ не відбулось помітних змін на найвищому рівні. Учні, які навчалися в групі без інтегрованих завдань, не виявили значних покращення володіння іншомовною мовленнєвою діяльністю. Як наслідок, відбулося незначне позитивне зрушення, оскільки п'ять учнів на достатньому рівні досягнень (на одного респондента більше, ніж на першому зрізі). Однак три учні залишилися на високому рівні.

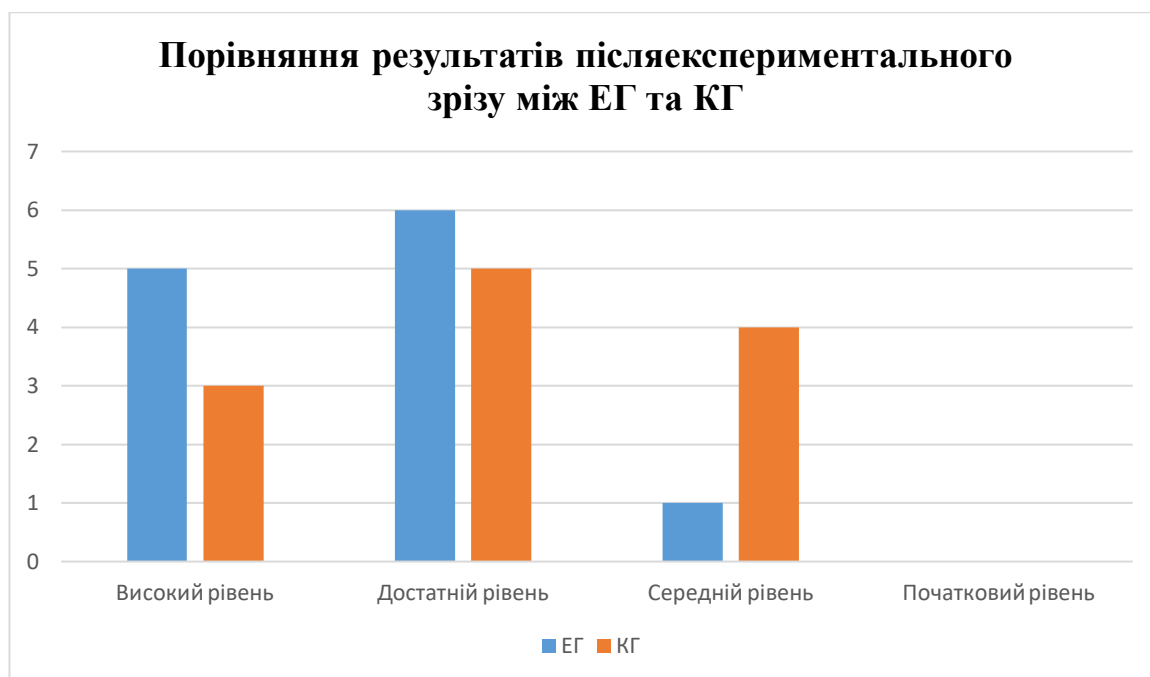

Рис. 3.7. Результати післяекспериментального зрізу в ЕГ і КГ.

Результати теоретичних та експериментальних досліджень підтверджують висунуту гіпотезу про ефективність розробленої нами методики застосування інтегрованих прийомів навчання.

Згідно з результатами експерименту, комплекси вправ, які були розроблені, є ефективним засобом розвитку навички читання, письма та іншомовної комунікації в цілому. Експериментальне навчання показало, що учні стали більш зацікавленими в пізнавальній діяльності, відчули збільшення якості та темпу освоєння навчального матеріалу, а також були більш мотивовані вивчати англійську мову та використовувати її в мовленні. На основі позитивних результатів експерименту можна стверджувати, що використання інтегрованих підходів до навчання в старшій школі є одним із найефективніших способів навчання учнів.

Висновки до 3 розділу

Третій розділ демонструє підтвердження нашої гіпотези, описуючи експериментальну перевірку ефективності розробленої методики розвитку інтегрованих умінь читання та письма англійською мовою в учнів 10 класу

Городищенського ліцею. Ми прийшли до таких висновків після того, як зібрали необхідні дані з опитувальників і власних спостережень, а також ретельно проаналізували їх:

- Систематичне застосування методики «Reading into Writing», доповненої цифровими платформами (Padlet, Liveworksheets), забезпечило значний якісний та кількісний приріст знань у ЕГ. Частка учнів, які досягли високого рівня, зросла з 16.7% до 41.7% (збільшення на 25%), тоді як у КГ на цьому рівні не відбулося жодних змін.
- Методика добре розвиває критичне читання та аргументоване письмо, що є важливим для старшої школи. Учні ЕГ навчилися використовувати текст як структурну та лексичну модель, що дозволило їм писати логічно зв'язні та насичені висловлювання відповідно до вимог інтегрованих критеріїв оцінювання.
- Під час апробації було виявлено, що інтегровані завдання, виконані в цифровому середовищі, підвищують пізнавальну діяльність учнів і підвищують їх внутрішню мотивацію. Експериментальне навчання показало, що якість і швидкість засвоєння матеріалу зросли, а також емоційна піднесеність учнів. Це сприяє кращому засвоєнню складних академічних матеріалів.
- Результати експерименту підтвердили гіпотезу про те, що інтегровані методи навчання в старшій школі є одним із найефективніших способів покращити навички читання та письма, необхідні для успішного навчання та професійної діяльності.

ВИСНОВКИ

У нашому дослідженні було розглянуто важливе питання методики формування інтегрованих умінь читання і письма англійською мовою в учнів старшої школи (10 клас) із застосуванням інтернет-платформ. Актуальність теми обґрунтована реформою НУШ та необхідністю підготовки випускників до академічної та професійної діяльності.

Інтегровані навички читання та письма є важливою частиною комунікативної компетентності, оскільки вони є основою для отримання, аналізу та створення інформації в академічних і професійних контекстах. Навчання мови - це не просто вивчення граматики; важливим аспектом є використання мови в реальних ситуаціях.

Наше дослідження показало, що використання інтегрованих методів і цифрових технологій значно допоможе учням вивчати англійську мову, оскільки це активізує їх, мотивує їх і полегшує засвоєння складних академічних навичок. Інтегрований підхід полягає в тому, щоб мотивувати учнів аналізувати текст самостійно та створювати власні аргументи. Це означає, що вчитель передає ініціативу учням і створює умови для розвитку критичного мислення та самостійності учнів.

Мета нашої магістерської роботи полягала в тому, щоб запропонувати теоретичне обґрунтування, практичну розробку та експериментальну перевірку стратегії розвитку інтегрованих навичок читання та письма англійською мовою серед учнів старшої школи.

Для реалізації цієї мети, ми поставили і розв'язали конкретні завдання, а саме:

- 1) проаналізовано теоретичні основи профільної середньої освіти в НУШ і виявлено, що розвиток критичного мислення та академічних навичок є важливими для учнів 10 класу.
- 2) визначено значення, сутність і особливості розвитку інтегрованих навичок читання та письма. Оскільки читання дає учням необхідні лексичні та

структурні моделі, воно стало основою письма (принцип «Reading into Writing»).

- 3) на основі інтернет-платформ, таких як Padlet, Liveworksheets та інших, були розроблені та систематизовані завдання, спрямовані на розвиток інтегрованих навичок читання та письма учнів 10-го класу. Ці платформи забезпечують перехід від аналізу тексту до аргументованого написання.
- 4) розроблена стратегія була протестована на практиці. З використанням інтегрованих методів, посиленіх ІКТ, було виявлено позитивний і значний вплив на розвиток навичок читання та письма.

На початку дослідження передбачалося, що навички читання та письма учнів старшої школи будуть покращені за допомогою інтегрованої методики та цифрових інструментів. Для перевірки правильності запропонованої гіпотези було організовано експериментальне навчання в двох групах: контрольній (КГ) і експериментальній (ЕГ). Учні експериментальної групи показали значно кращі результати, коли експеримент закінчився. Частка учнів на високому рівні зросла на 25 %, а загальна кількість учнів з достатнім і високим рівнем досягла 91.7 %.

Результати післяекспериментального дослідження рівня сформованості навички читання та письма свідчать про те, наскільки важливим є використання інтегрованого підходу в освітньому процесі. Результати дослідження показали, що запропонована нами стратегія сприяла розвитку академічних навичок (аргументації та логічної зв'язності) у студентів десятого класу.

Тому, розроблена стратегія є ефективним інструментом для покращення навчання англійської мови учнями старшої школи. Використання інтегрованого підходу під час навчання англійської мови сприяє більш глибокому і швидкому засвоєнню матеріалу, що значно підвищує ефективність навчання.

На основі сказаного вище ми можемо з упевненістю стверджувати, що наше дослідження є актуальним, а результати експерименту підтвердили

ефективність нашої методики. Використання цифрових платформ у навчанні є важливим, оскільки це допомагає учням розвивати критичне мислення та навчальні уміння, необхідні для успішної кар'єри.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аль-Гханімі К. Дж. Р. Навчання майбутніх філологів читання англомовних академічних текстів: автореф. дис. ... канд. пед. наук: спец. 13.00.02. Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка. Київ, 2017. 20 с.
2. Байдак Л. І. Взаємопов'язане навчання видам мовленнєвої діяльності при викладанні іноземної мови у нелінгвістичному виші. *Проблеми та перспективи розвитку науки на початку третього тисячоліття у країнах Європи та Азії*: матеріали XXV міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., м. Переяслав-Хмельницький, 2016 р. Переяслав-Хмельницький, 2016. С. 250 - 256.
3. Барабанова Г. В. Методика навчання професійно-орієнтованого читання у немовному ВНЗ. Київ: Фірма "ІНКОС", 2005. 315 с.
4. Барчі Б. В., Розман А. М. Характеристика учбово-професійної діяльності старшокласника. *Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів*: збірник тез доповідей за матеріалами VI Всеукраїнської науково-практичної конференції, 13-14 травня 2021 р., Мукачево. Мукачево: Вид-во МДУ, 2021. С. 295 - 296.
5. Бірецька Л. С. Вправи для формування англомовної лексичної компетентності майбутніх лікарів у процесі професійно орієнтованого читання. *Іноземні мови*. 2014. № 3. С. 28 - 37. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/im_2014_3_6. (дата звернення: 15.11.2025).
6. Божок Н. О., Власенко Л. В. Етапи формування мовленнєвої компетенції у читанні. *Стан і шляхи підвищення якості вищої освіти в Україні: зміст, новітні технології, моніторинг* : збірник матеріалів «Нові технології навчання» НУХТ Всеукраїнської науково-методичної конференції. Київ, 2009. С. 146 - 147.
7. Бойко О. Дошка Padlet в навчанні англійської мови: аналіз світового досвіду. *Освіта. Інноватика. Практика*. 024. Т. 12, № 7. С. 14 - 20. URL: <https://doi.org/10.31110/2616-650x-vol12i7-002>

8. Бондар С. І. Психологічні особливості читання тексту іноземною мовою студентами з різним когнітивним стилем : автореф. дис. ... канд. психол. наук : 19.00.07 / Націон. пед. у-т ім. М.П. Драгоманова. Київ, 2003. 25 с.
9. Борецька Г. Е. Методика формування іншомовної компетенції у читанні. *Іноземні мови*. 2012. № 3. С. 18 - 27.
10. Боярська-Хоменко А., Собченко Т. Інноваційні методи навчання у професійній освіті. *Ukrainian Educational Journal*. 2025. № 2. С. 105 - 114. URL: <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2025-2-105-114>
11. Британ Ю. В. Формування професійно орієнтованої читацької компетнції у майбутніх викладачів англійської мови засобами інтернетресурсів : дис. ... канд. пед. наук: спец. 13.00.02 / Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка. Київ, 2014. 206 с.
12. Вдовіна Т. О. Методика навчання майбутніх учителів іноземної мови читання англійських художніх текстів : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02. Київ, 2003. 21 с.
13. Вікова психологія : навч. посіб. /О. П. Сергєєнкова, О. А. Столярчук, О. П. Коханова, О. В. Пасєка. Київ : Центр учб. літ., 2012. 376 с.
14. Волобуєва О. Ф. Психологічні особливості сприйняття та розуміння текстів іноземною мовою. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Військово-спеціальні науки*. 2015. № 1. С. 14 - 17.
15. Вєтрова І. М. Роль креативного письма у навчанні англійської мови студентів педагогічних університетів. *Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: наук. зап. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту*. 2014. Вип. 10. С. 127 - 130.
16. Гальченко О. Ю. Психологічні передумови формування у студентів коледжів англомовної компетентності у професійно орієнтованому письмі. *Іноземні мови*. 2014. № 2. С. 8 - 13.
17. Гапонова С. В. Взаємопов'язане навчання видів мовленнєвої діяльності у процесі навчання іноземної мови. *Іноземні мови*. 2009. № 2. С. 13 - 16.

- 18.Голуб І. І. Критерії відбору навчального матеріалу в професійно орієнтованому навчанні англійської мови. *Наукові записки. Серія «Психологія і педагогіка»*. 2010. № 15. С. 286 - 295.
- 19.Гордєєва А. Й. Вплив вікових особливостей старшокласників на навчання обговорення актуальних для них проблем на уроках англійської мови. *Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія: Педагогіка та психологія*. 2005. № 9. С. 82 - 89.
- 20.Давиденко О. В., Пономаренко О. В. Розвиток компетентності в читанні у студентів першого курсу на матеріалах анломовних інтернетовин. *ScienceRise: Pedagogical Education*. 2017. № 12 (20). С. 4 - 7.
- 21.Дмітренко, Н. Є. Використання автентичних текстів в атономному навчанні професійно орієнтованого англомовного спілкування. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. Т. 2., 69, С. 107 - 111. URL: <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2020.69- 2.21>
- 22.Добровольська Н. Лінгвістична характеристика англомовних професійних адаптованих перекладних і автентичних текстів для читання і говоріння у галузі комп'ютерної інженерії. *Теоретична і дидактична філологія: збірник наукових праць. Серія «Філологія». ПереяславХмельницький, 2017. Вип. 26. С. 14 - 24.*
- 23.Добровольська Н. Л. Проблема мотивації студентів до професійно-орієнтованого читання іноземною мовою в технічному ВНЗ. *Психологія та педагогіка: сучасні методики та інновації, досвід практичного застосування* : зб. тез наук. робіт учасників міжнар. наук.-практ. конф. (м. Львів, 23 - 24 жовтня 2015 р.). Львів : ГО «Львівська педагогічна спільнота», 2015. С. 55 - 58.
- 24.Духаніна Н. М., Лесик Г. В. Цифровізація освітнього процесу: проблеми та перспективи. The 12th International scientific and practical conference “Modern directions of scientific research development” (May 18-20, 2022), Chicago, USA. Chicago : BoScience Publisher, 2022. P. 406 - 409

25. Єременко І. І. Автентичні тексти як ефективний засіб формування іншомовної особистості студента. *Вісник психології і педагогіки*. Збірник матеріалів студентської наукової конференції «Сучасна іншомовна освіта очима студентів», Київ: Педагогічний інститут Київського університету імені Бориса Грінченка, Інститут психології і соціальної педагогіки Київського університету імені Бориса Грінченка, 11. http://www.psyh.kiev.ua/Збірник_наук._праць._-_-Випуск_11
26. Іваненко К. М., Осадча Н. В. Удосконалення професійноорієнтованої підготовки учнів профільної школи. *Завуч*. 2016. № 17. С. 15 - 18
27. Карпушина М., Шумило І. Використання освітніх інтернет-платформ у навчанні іноземної мови. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка» Інформатизація вищого навчального закладу*. 2018. № 903. С. 81 - 87.
28. Кравчина Т. В. Психологічні особливості читання та розуміння професійно орієнтованих текстів англійською мовою студентами немовних спеціальностей. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського*. 2012. № 38. С. 204 - 208.
29. Кушніров М. О. Методичні погляди на формування в учнів лінгвосоціокультурної компетентності та компетентності в читанні. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2015. № 9 (53). С. 291 - 298.
30. Литовченко І. М. Навчання іноземних мов у закладах вищої освіти: підходи та принципи. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова*. 2018. № 64. С. 137 - 140.
31. Лютвієва Я. П., Полежаєва О. В. Цифрове навчання : ключові терміни та поняття. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5 : Педагогічні науки : реалії та перспективи : зб. наук. праць*. 2022. Вип. 87 С. 57 - 62. DOI: <https://doi.org/10.31392/NPU-ps.series5.2022.87.12>

- 32.Меньших О. Е., Петренко Ю. О. Особливості психофізіологічних функцій учнів старшого шкільного віку : монографія. Черкаси : ЧНУ ім. Богд. Хмельн., 2015. 176 с.
- 33.Мищишин О. Інтегроване навчання учнів старших класів читання і письма англійською мовою. *Магістерський науковий вісник Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка*. Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2025. Вип. 44. С. 82 - 85
- 34.Мищишин О. В. Formation of reading and writing skills in high school English lessons. *Мова, освіта, наука сучасності: виклики міжкультурної комунікації* : матеріали IV міжнародної науково-практичної конференції (Тернопіль, 22-23 листопада 2024 р.). Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2024. С. 371-372
- 35.Міністерство освіти і науки України. Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов. 10-11 класи. Київ, 2017. 72 с. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/programy-10-11-klas/2018-2019/inozemni-movi-10-11-19.09.2017.pdf> (дата звернення: 01.11. 2025).
- 36.Нацюк М. Б. Методика формування лінгвосоціокультурної компетентності у майбутніх учителів англійської мови в читанні художньої літератури. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія Педагогіка*. Тернопіль : ТНПУ, 2014. № 3. С. 85 - 92.
- 37.Нікітіна Н. С. Особливості навчання видам мовленнєвої діяльності на заняттях з іноземної мови професійного спрямування. *Вісник Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут". Серія: Філологія. Педагогіка*. 2014. Вип. 4. С. 121 - 128.
- 38.Нова українська школа. Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/tag/nova-ukrainska-shkola?&tag=nova-ukrainska-shkola>. (дата звернення: 01.11. 2025).

39. Повар А. Співробітництво викладача і студента в умовах інтеграції сучасних педагогічних технологій / А. Повар // Проблеми дидактики історії. - 2015. - Вип. 6. - С. 89-94. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Prdist_2015_6_10.
40. Полонська Т. К. Профільне навчання іноземної мови учнів старшої школи : метод. рек. К.: Педагогічна думка, 2014. 80 с.
41. Про затвердження Державного стандарту профільної середньої освіти. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-2024-п#n10>.
42. Про повну загальну середню освіту. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20?find=1&text=цикл#w1_1.
43. Просяник О. П. Інтерактивне онлайн-навчання іноземній мові. Сучасні засоби навчання іноземних мов у вищих навчальних закладах. Харків: НУ «ЮАУ ім. Ярослава Мудрого»
44. Профільна середня освіта: виклики і шляхи реалізації: збірник матеріалів / за заг. ред. Ляшенко О.І., Засєкіної Т.М., Мальованого Ю.І. Литвинової С.Г., Малиношевської А.В. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2024. 288 с.
45. Реформа старшої школи: чого очікувати учням. Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/news/reforma-starshoi-shkoly-choho-ochikuvaty-uchniam> (дата звернення: 01.11. 2025).
46. Старша школа змінюється: які можливості відкриваються для учнів. Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/news/starsha-shkola-zminiuietsia-iaki-mozhlyvosti-vidkryiutsia-dlia-uchniv> (дата звернення: 01.11. 2025).
47. Сурякова М. Особистісні особливості старшокласників та їхні стратегії поведінки в конфлікті. *Вісник Університету імені А. Нобеля*. 2012. № 1 (3). С. 110 - 116.
48. Топузов О. Профільна середня освіта професійного спрямування: між надією та дійсністю. *Український педагогічний журнал*. 2025. № 1. С. 5 - 14.

- 49.Філліпова Л. Письмо на заняттях з іноземної мови. *Наукові записки*. 2012. С. 89 - 91.
- 50.Халілі Ф. Диджиталізація освітнього простору: сутність, виклики та перспективи. *Наукові інновації та передові технології*. 2024. № 4(32). DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-4\(32\)-1195-1206](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-4(32)-1195-1206)
- 51.Хом'як А. П., Кліш П.А. Мовленнєва діяльність як засіб вербального спілкування. *Науковий вісник ВНУ ім. Лесі Українки, Серія: Педагогічні науки*, 2010 р. № 23, С. 34 - 40.
- 52.Ципанова Н. Використання віртуальної дошки MIRO для дистанційного навчання англійської мови. *Інноваційна педагогіка*. 2023. № 57, С. 89-92.
- 53.Шкурко О. В. Роль письма в навчанні іноземних мов. *Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія»*. 2016. № 2 (12). С. 346 - 349. DOI: <https://doi.org/10.32342/2522-4115-2016-0-12-346-349>.
- 54.Arifudin O. Why digital learning is the key to the future of education. *International Journal of Education and Digital Learning (IJEDL)*. 2025. Vol. 3. No. 4. P. 201 - 210. URL: <https://doi.org/10.47353/ijedl.v3i4.261>
- 55.Arum D. A.The Effect of Reading Habit on Students' Writing. *RETAIN*. 2018. Vol. 6, № 3. P. 11 - 18.
- 56.Hermanto H. The influence of language competence, writing competence, and cultural competence on producing a successful writing. *Jurnal Sosial Humaniora*. 2008. Vol. 1. No. 2. URL: <https://iptek.its.ac.id/index.php/jsh/article/view/675>
- 57.Н5Р - Центр навчальних та інноваційних технологій. Центр навчальних та інноваційних технологій. URL: <https://ceit.ucu.edu.ua/resursy/instrumenty/interaktyvni-ta-multymedijni-instrumenty/h5p/> (дата звернення 5.11. 2025).
- 58.Integrating 'Padlet' as interactive teaching tool for English language learners: an experimental study. *Competitive Research Journal Archive*, P. 43-54. URL: <https://thecrja.com/index.php/Journal/article/view/105> (дата звернення 5.11. 2025).

59. Khair Allah R. The use of Miro in teaching practice. *Exchanges: The Interdisciplinary Research Journal*. 2023. Vol. 10. No. 3. P. 77 - 91. DOI: <https://doi.org/10.31273/eirj.v10i3.1277>
60. Kondra O. V. Reading in foreign language learning. *Transcarpathian Philological Studies*. 2023. Vol. 1. No. 29. P. 155 - 159. DOI: <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2023.29.1.28>.
61. Laličić A., Dubravac V. The Role of Reading in English Language Classrooms. *MAP Social Sciences*. 2021. Vol. 1. No. 1. P. 23 - 36. DOI: <https://doi.org/10.53880/2744-2454.2021.1.1.23>.
62. Liveworksheets. Освітня платформа ВЧИМО. URL: <https://vchymo.com/app/application/Liveworksheets> (дата звернення 5.11. 2025).
63. Nildasari N., Nur R. The effectiveness of Wizer.me in developing electronic learning materials: a study with English teacher. *JELITA*. 2024. Vol. 5. No. 2. P. 501 - 515. DOI: <https://doi.org/10.56185/jelita.v5i2.649>
64. Petelin R. Routledge Blog. How reading will help your writing and add pleasure to your life. URL: <https://blog.routledge.com/humanities-and-media-arts/how-reading-will-help-your-writing-and-add-pleasure-to-your-life/> (дата звернення 5.11. 2025).
65. Pysarchyk O. L., Yamshynska N. V. The importance of integrating reading and writing for the EFL teaching. *Advanced Education*. 2015. No. 3. P. 77 - 83. DOI: <https://doi.org/10.20535/2410-8286.44298>.
66. Rojas J.-P. Enhancing English Language Teaching Through AI: The Case of Magic School AI. ResearchGate. 2024. URL: https://www.researchgate.net/publication/388757322_Enhancing_English_Language_Teaching_Through_AI_The_Case_of_Magic_School_AI (дата звернення 5.11. 2025).
67. Rosak-Szyrocka J. The Era of Digitalization in Education where do Universities 4.0 Go? *Management Systems in Production Engineering*. 2024. Vol. 32. No. 1. P. 54 - 66. DOI: <https://doi.org/10.2478/mspe-2024-0006>

68. Solanki A., Patoliya V. Exploring the role of reading in the development of writing abilities. *ShodhKosh: Journal of Visual and Performing Arts*. 2024. Vol. 5, no. 7. P. 1196 - 1205. DOI: <https://doi.org/10.29121/shodhkosh.v5.i7.2024.5063>
69. Teacher and Student's Pedagogical Tasks Using Canva as Media for English Language Teaching (ELT) in Developing Creativity for High School / Firdayanti et al. *International Journal of English Language Studies*. 2024. Vol. 6, no. 2. P. 130–136. DOI: <https://doi.org/10.32996/ijels.2024.6.2.19>

ДОДАТКИ

Додаток А

Анкетування вчителів

Зразок анкети

Шановні вчителі!

Просимо Вас висловити свої міркування про організацію навчання учнів старшої школи, орієнтованого на формування інтегрованих вмінь читання та письма англійською мовою в тому числі і з застосуванням інтерактивних технологій.

Інформацію, отриману з цієї анкети, буде використано лише для наукового дослідження «Формування інтегрованих вмінь читання і письма англійською мовою учнів старшої школи».

Дайте, будь ласка, відповіді на запитання в письмовій формі або поставте «✓» біля обраного Вами варіанту відповіді.

Щиро вдячні за співпрацю!

1. Наскільки Ви враховуєте ідею профільної середньої освіти (10-11 класи) під час відбору та створення завдань з читання та письма?
 - Завжди фокусуюсь на майбутній спеціалізації студентів.
 - Зрідка, коли це можливо.
 - Нечасто, зосереджуючись більше на загальноосвітній програмі.
 - Я не думаю про це.
2. Як ви вважаєте, наскільки важливим для успішного засвоєння англійської мови у старшій школі є інтегроване навчання читання та письма?
 - Критично важливо, оскільки ці навички доповнюють один одного.
 - Незважаючи на те, що вони надзвичайно важливі, їх можна розвивати окремо.
 - Інші навички, такі як аудіювання та говоріння є в пріоритеті.

3. Чи враховуєте ви під час планування уроків психолого-педагогічні особливості учнів старшої школи (9-11 класи): критичне мислення, самостійність, підготовка до іспитів?
- Завжди, обираючи завдання на критичний аналіз прочитаного письма та аргументів.
 - Іноді, коли є відповідний матеріал.
 - Нечасто, використовуючи переважно традиційні методи.
4. Як часто ви будujete письмове завдання на основі тексту, який ви прочитали?
- Кожного уроку, коли працюємо з текстом.
 - Декілька разів на місяць.
 - Рідко.
 - Ніколи.
5. Які інтегровані завдання на основі читання ви найчастіше виконуєте, щоб покращити навички письма?
- Написання реферату або огляду прочитаного тексту
 - Есе/твір-роздум, який вимагає висловити свою думку щодо прочитаного.
 - Рольова гра: читання тексту чи діалогу, а потім написання листа від імені персонажа
 - Створення інфографіки або презентації на основі тексту.
 - Редагування/коректування тексту (пошук помилок у запропонованому тексті)
 - Інше _____
6. Які переваги Ви бачите у використанні саме інтегрованих завдань (читання + письмо) порівняно з окремим розвитком цих навичок?
- Глибше розуміння прочитаного, оскільки учні повинні перетворити його на власний текст.

- Краще засвоєння нової граматики та лексики для подальшого використання в письмовій роботі ефективніше.
 - Розвиток здатності критично аналізувати та синтезувати інформацію.
 - Підготовка до вступних або міжнародних іспитів (наприклад, написання есе на основі прочитаного).
 - Інше _____
7. Як часто ви використовуєте спеціалізовані Інтернет-платформи, щоб шукати або створювати інтегровані завдання з читання та письма?
- Регулярно (кілька разів на тиждень).
 - Час від часу (кілька разів на місяць).
 - Дуже рідко.
 - Не використовую.
8. Які ресурси та платформи Ви найчастіше використовуєте для пошуку та створення інтегрованих проектів?
- Liveworksheet
 - Miro
 - Padlet
 - Інше _____
9. Які труднощі Ви спостерігаєте при використанні інтерактивних платформ для розвитку інтегрованих вмінь читання і письма?
- Складнощі з підбором матеріалу.
 - Недостатній доступ учнів до технічних засобів або якісного Інтернету.
 - Необхідність витрачати додатковий час на створення та адаптацію завдань.
 - Проблеми з управлінням увагою учнів під час роботи з цифровими ресурсами.
10. Як ви бачите розвиток і поширення інтегрованих методів (особливо цифрових ресурсів) у старшій школі?

- Я вважаю, що це єдиний ефективний спосіб підготовки до успішної професійної та академічної діяльності.
- Я думаю, що інтеграція буде все більш поширеною, але вона потребує систематизації.
- Я не вважаю, що існує значна перевага порівняно з традиційними методами.
- Інше _____

Анкетування учнів**Зразок анкети*****Шановні учні!***

Просимо Вас дати відповіді на запитання анкети щодо інтегрованого навчання читання та письма на уроках англійської мови.

Інформацію, отриману з цієї анкети, буде використано лише для наукового дослідження «Формування інтегрованих вмінь читання і письма англійською мовою учнів старшої школи».

Дайте, будь ласка, відповіді на запитання в письмовій формі або поставте «✓» біля обраного Вами варіанту відповіді.

Щиро вдячні за співпрацю!

Вік _____

Рік навчання (клас) _____

Рідна мова _____

Якими іноземними мовами володієте _____

1. Що мотивувало вас вивчати англійську?

- Отримання високих балів
- Заради подальшого академічного та кар'єрного зросту
- Мені подобається вивчати іноземні мови, особливо англійську
- Для подорожей
- Батьки мотивують
- Інше: _____

2. Як часто Ви читаєте англійською мовою?

- Щодня
- Кілька разів на тиждень
- Лише на уроках
- Рідко

3. Що Вам цікаво читати англійською? (Виберіть кілька варіантів)

- Статті
 - Тексти з підручників
 - Пости в соцмережах
 - Художню літературу
 - Інше _____
4. Яким видам письмових завдань ви надаєте перевагу?
- Есе, твори
 - Листи, повідомлення
 - Відповіді на запитання після читання
 - Творчі завдання (щоденник, історія, слоган, ...)
 - Інше _____
5. Чи поєднує вчитель завдання з письма та читання (наприклад, написати власну думку після прочитання тексту)?
- Завжди
 - Часто
 - Деколи
 - Рідко
 - Ніколи
6. Чи допомагає Вам читання покращувати навички письма англійською мовою?
- Так
 - Частково
 - Не завжди
 - Важко відповісти
 - Ні, не бачу зв'язку
7. Які труднощі Ви відчуваєте під час виконання завдань з читання або письма? (Виберіть кілька варіантів)
- Невідомі слова у текстах
 - Нестача ідей

- Завдання занадто складні
 - Нестача мотивації
 - Інше _____
8. Чи використовує вчитель інтерактивні ресурси, такі як відео, тексти в Інтернеті, вправи та програми, для навчання читанню та письму?
- Завжди
 - Іноколи
 - Рідко
 - Ніколи
9. Які інтерактивні платформи Ви використовували для читання та письма англійською? (Виберіть кілька варіантів)
- Padlet
 - Liveworksheets
 - LearningApps
 - Miro
 - Інші _____
10. Чи хотіли б Ви, щоб на уроках англійської мови було більше інтегрованих завдань (читання + письмо)?
- Так, мені подобається такий вид завдань
 - Ні, мені цікавіші інші методи навчання
 - Мені все одно, я покладаюсь на вибір вчителя
 - Важко сказати

Додаток В**Анкетування учнів стосовно рівня вмотивованості**

1. Як ви відчуваєте, коли вивчаєте англійську?
 - Зацікавленість
 - Байдужість
 - Задоволення
 - Втому
 - Залежить від теми
2. Як ви ставитесь до вивчення англійської мови?
 - Дуже подобається
 - Подобається
 - Нейтрально
 - Не дуже подобається
 - Зовсім не подобається
 - Байдуже
3. Чи подобається вам вивчати англійську, використовуючи інтерактивні завдання?
 - Так
 - Іноді
 - Ні
4. Що вам подобається найбільше на уроках англійської мови?
 - Спілкуватися з друзями
 - Виконувати вправи
 - Читати тексти
 - Писати твори
 - Обговорювати актуальні теми
 - Інше _____
5. Як ви найчастіше вдосконалюєте англійську мову поза школою?
 - Дивлюсь відеоконтент (фільми, серіали,...)

- Слухаю музику
- Використовую мобільні додатки, онлайн-ресурси
- Граючи в ігри на комп'ютері або планшеті/телефоні
- Не практикуюсь поза школою
- Інше _____

6. Чи хочеться вам вміти вільно розмовляти англійською мовою?

- Так
- Мені це не дуже важливо
- Ні

7. Як ви вважаєте, англійська мова знадобиться Вам у майбутньому?

- Так
- Ні
- Не знаю

8. Які теми вивчення англійської вам найбільш цікаві?

- Подорожі
- Сучасні технології
- Мистецтво, музика, кіно
- Екологія
- Інше (вказати)

9. Що на Вашу думку допомогло б вам вивчати англійську мову легше та ефективніше?

- Більше інтерактивних занять і групових проєктів
- Використання сучасних технологій та додатків
- Подорожі або спілкування з носіями мови
- Інше _____

10. Що б ви хотіли вдосконалити у своїх знаннях англійської мови?

Відповідь: _____

Передекспериментальний зріз знань**Зразок тестування для учнів****I. Read the text and do tasks 1–6:****The Spirit of Fair Play in Professional Sports**

The concept of Fair Play is fundamental to professional sports. It goes beyond simply following the rules; it encompasses respect for the opponent, judges, and the game itself. When athletes adhere to the spirit of fair play, they are setting a powerful role model example for young fans, showing that sportsmanship is more important than winning.

Unfortunately, unsportsmanlike conduct is always present, often spurred by the intense pressure of competition. The rise of multi-million dollar contracts and global media attention can exacerbate this issue. However, international bodies like the UNESCO International Committee for Fair Play actively encourage ethical principles. Their work promotes dedication, honesty, and respect, reinforcing the idea that sports is an educational tool, not just a contest.

In conclusion, the battle for fair play will continue as long as professional sports exist. It is essential that athletes and coaches take personal responsibility to maintain ethical conduct, remembering that the lessons learned on the field often apply to life outside the game.

1. What is the main idea of the text?

- a) Describe the rules of different sports.
- b) Emphasize the importance of ethical behavior (Fair Play) and respect in sports.
- c) Discuss the financial aspects of professional sports.
- d) Criticize the work of sports referees.

2. What, according to the text, does the concept of "Fair Play" include?

- a) Exclusively winning at any cost.
- b) Only following the official rules.

- c) Respect for opponents, referees and the game process itself.
- d) Limiting media attention to athletes.

3. What is the value of role models who adhere to Fair Play?

- a) They get better contracts.
- b) They show young fans that sportsmanship is more important than winning.
- c) They avoid intense pressure from their competitors.
- d) They focus only on training.

4. What, according to the text, can exacerbate the problem of unsportsmanlike conduct?

- a) Declining interest in sports.
- b) Large contracts and global media attention.
- c) Lack of work by international committees.
- d) Excessive honesty of athletes.

5. Which body actively promotes ethical principles?

- a) International Olympic Committee.
- b) Professional Sports Association.
- c) UNESCO International Committee for Fair Play.
- d) Global Media Agency.

6. What conclusion does the author draw about Fair Play at the end of the text?

- a) The problem has been solved thanks to international committees.
- b) Lessons learned in sports are often applied in life.
- c) Only professional coaches should care about ethics.
- d) This does not apply to life outside the field.

II. Write a short reflective essay (100–120 words) on the topic: “Is the principle of Fair Play applicable only in sports, or should it be a role model for life?” Requirements:

- Formulate a clear thesis.
- Use at least two arguments that are based on concepts mentioned in the text (e.g. dedication, role model, respect).

- Follow the structure: Introduction - Main part - Conclusion.
- Use connecting words/phrases to ensure logical coherence of the text.

Післяекспериментальний зріз знань**Зразок тестування для учнів****I. Read the text and do tasks 1-6:**

The Lasting Value of Sportsmanship: A Coach's Perspective Sportsmanship is the visible expression of Fair Play, and its true value is often best understood by those who teach the game - the coaches. A great coach knows that their primary role is not merely to produce champions, but to foster character. This involves consistently emphasizing respect for opponents, accepting decisions from officials gracefully, and maintaining self-control, regardless of the game's outcome. These values are the bedrock of what it means to be a dedicated athlete.

When coaches prioritize ethical conduct over “winning at all costs”, they are essentially providing a crucial life education. The challenges and disappointments faced in training and competition - such as recovering from a loss or dealing with an unfair call - are direct preparation for handling adversity in the real world. International initiatives for Fair Play continuously highlight this link. Ultimately, the lessons of discipline and respect learned on the playing field equip young people to become responsible and ethical citizens.

1. What is the primary focus of the text?

- a) Describing the financial difficulties in youth sports.
- b) Highlighting the history of international Fair Play initiatives.
- c) Emphasizing the coach's role in using sportsmanship as a tool for character education.
- d) Explaining the complex rules of specific sports.

2. What, according to the text, is the main role of a great coach?

- a) Securing media attention for the team.
- b) Winning regional and national titles at all costs.
- c) Fostering character in athletes.
- d) Developing complex game strategies.

3. What specific actions does the text mention as key elements of sportsmanship?

- a) Protesting decisions and always demanding recounts.
- b) Respect for opponents, accepting officials' decisions, and maintaining self-control.
- c) Focusing solely on high-intensity training schedules.
- d) Trying to win by any means necessary.

4. What does the text suggest is the real-world benefit of dealing with challenges and disappointments in sports?

- a) It guarantees future professional success.
- b) It allows athletes to avoid all future conflicts.
- c) It serves as preparation for handling adversity in life.
- d) It makes sports the only important educational tool.

5. Which party is explicitly mentioned as needing to prioritize ethical conduct over “winning at all costs”?

- a) The young fans.
- b) The media agencies.
- c) Coaches.
- d) The officials.

6. What is the author's ultimate conclusion about the lessons learned on the playing field?

- a) Sports only teaches physical discipline, not respect.
- b) They equip young people to become responsible and ethical citizens.
- c) They only apply to the professional sports environment.
- d) They are often forgotten once the athlete retires.

II. Write a short reflective essay (100-120 words) on the topic:

“The Coach's Choice: Is prioritizing character over 'winning at all costs' the most effective long-term strategy for success in life?”

Requirements:

- Formulate a clear thesis.
- Use at least two arguments that are based on concepts mentioned in the text (e.g. self-control, life education, adversity, respect).

- Follow the structure: Introduction - Main part - Conclusion.
- Use connecting words/phrases to ensure logical coherence of the text.

The Tug of War within: Mastering Motivation and Discipline for Sports Success

1. After reading the content below, consider:

“Which is more crucial for athletic success: discipline or motivation?”

Motivation or Discipline?

We frequently experience excitement and inspiration when we begin a new sport or set a fitness goal - that strong spark that propels us forward. However, discipline is what keeps us going when that energy wanes, which makes it a crucial ally of motivation for succeeding in athletics.

Understanding Motivation

The inner drive that propels athletes to action is known as motivation, and it is fueled by feelings like happiness, pleasure, and fulfillment. It might be extrinsic, motivated by benefits like medals, recognition, or praise, or intrinsic, stemming from a sincere love of the sport and personal development. Extrinsic motivation might wane once external benefits cease to exist, whereas intrinsic motivation offers consistent, long-lasting energy. For athletes to sustain persistent effort and accomplish their sporting objectives, they must build long-term, internal drive.

The Power of Discipline

The foundation of sustained sports achievement is discipline. It entails self-control, dedication, and mental toughness - the capacity to adhere to your training regimen, maintain focus, and persevere through suffering even when motivation wanes. Consistent effort, minor everyday decisions like eating healthily, doing that extra set, and getting adequate sleep are all components of discipline. It is the cornerstone of advancement, assisting athletes in overcoming challenges and achieving optimal performance.

How Motivation and Discipline Work Together

Motivation and discipline work best as teammates. Motivation gives the initial push, while discipline keeps you going through challenges and low-energy days. Over time, discipline fuels motivation, as consistent effort and progress reignite passion and

drive. However, relying only on motivation can leave you adrift, and discipline without motivation can cause burnout. True success comes from balancing both - nurturing the “want to” and strengthening the “will do” for lasting achievement in sports.

Finding Your Balance

Athletes need to develop strong discipline and understand their motivation in order to succeed in sports. When motivation wanes, rely on discipline and dedication, enjoy minor victories, and set reasonable goals. By encouraging a culture of consistency and tenacity as well as a love of the sport, coaches play a crucial role. Ultimately, long-term success is the result of striking a balance between discipline and motivation; discipline takes you to the finish line, while motivation gets you started.

2. Read the text again and write T (True) or F (False) for each statement:

1. Motivation and discipline are enemies in sports.
2. Extrinsic motivation comes from external rewards.
3. Intrinsic motivation usually fades faster than extrinsic motivation.
4. Discipline involves self-control and commitment.
5. Discipline helps athletes overcome difficulties.
6. Focusing only on motivation can make progress unstable.
7. Coaches play no role in helping athletes stay motivated.
8. Motivation helps you start, and discipline helps you finish.

3. An article on Success in Sports: Motivation vs. Discipline is being prepared for your school magazine. You are required to compose a brief essay (between 100 and 150 words) expressing your thoughts and suggestions.

Notes on Planning:

- Write a 20-word introduction for your essay.
- Now share your thoughts and suggestions regarding discipline and motivation. Describe the benefits of your advice.
- Write conclusion.

Додаток И**Посилання на завдання створені на онлайн-платформах та у
вебзастосунках**

1. <https://www.liveworksheets.com/worksheet/en/esl-reading/8281869>
2. <https://www.liveworksheets.com/worksheet/en/esl-reading/8281828>
3. <https://padlet.com/myschtschyschyn/it-s-just-a-game-jwxdvzacgowdk5t2>
4. https://padlet.com/myschtschyschyn/sandbox-7khh0i6y48he4nz3?frame_id=page%3Az_h3xjrd1OYDO0Zejq3zr
5. https://www.canva.com/design/DAG4p7VHkGc/o1ZWN5fL1ImMF5L8cHDrk/w/edit?utm_content=DAG4p7VHkGc&utm_campaign=designshare&utm_medium=link2&utm_source=sharebutton
6. <https://learningapps.org/display?v=pfomvpys225>